

GEMEENTE WORMER

Onderwerp: Van Gelder Papier
Wormer.

AAN geadresseerde

Bijlagen:

uw kenmerk

uw brief van

ons nummer

WORMER, 28 maart 1980.
Tel. (02982) 1651, Postbus 20

L.S.,

Het gemeentebestuur van Wormer heeft onder de titel "Van Gelder Papier en Wormer 1784 t/m" een boekwerkje uitgegeven, waarin in kort bestek wordt ingegaan op de ontwikkelingen die zich de laatste jaren bij dit bedrijf en in het bijzonder bij de vestiging in Wormer hebben voorgedaan.

Bij het samenstellen van dit boekwerkje is uitsluitend gebruik gemaakt van gegevens die ontleend zijn aan besprekingen met Van Gelder Papier, verslagen van commissievergaderingen, krantenpublicaties, materiaal beschikbaar gesteld door de Ondernemingsraad van deze vestiging e.d..

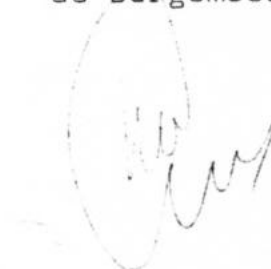
Mede aan de hand van het in dit boekwerkje opgenomen materiaal kan de lezer concluderen op welke wijze met de belangen van de werknemers is en wordt omgesprongen.

Met dit boekwerkje, dat wij u hierbij aanbieden, willen wij op ruime schaal zowel ons ongenoegen over de gang van zaken alsmede de bezorgdheid over het verlies van oorspronkelijk bijna 600 arbeidsplaatsen uitdragen.

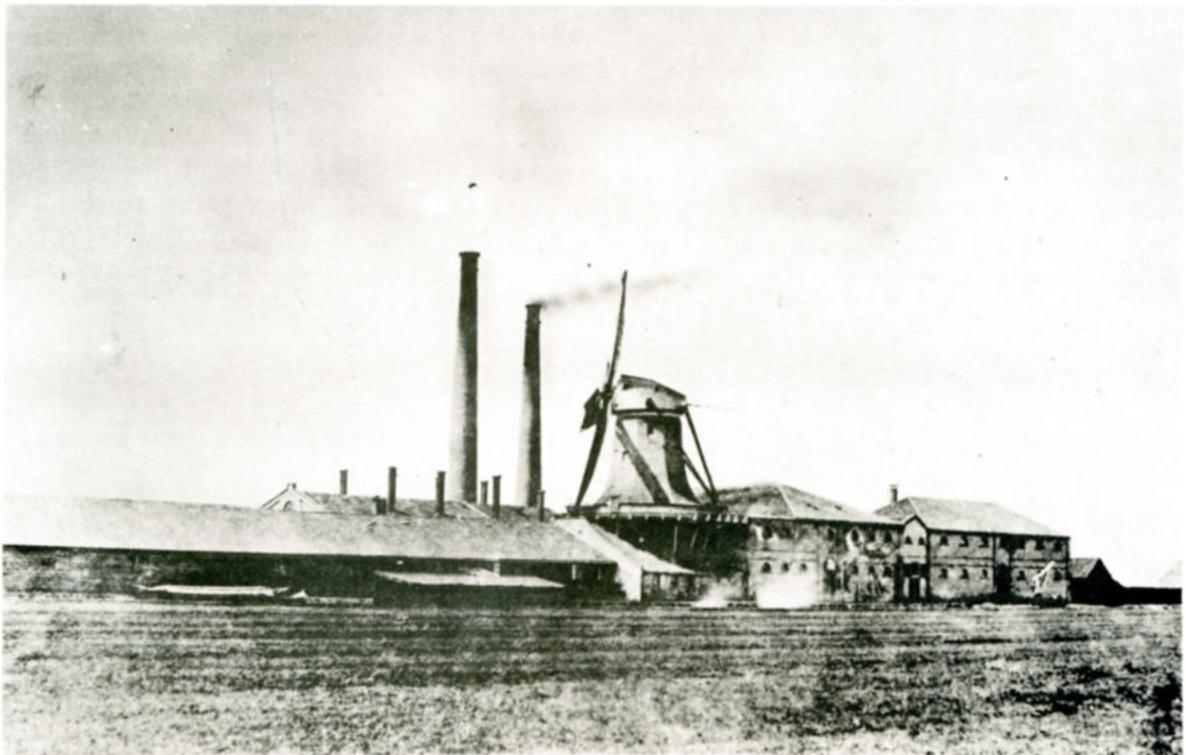
Wij vertrouwen er op dat het beschikbaar gestelde materiaal voor velen aanleiding zal geven voor het ontwikkelen van activiteiten die het behoud van de werkgelegenheid in deze gemeente mogelijk maken.

Da/ls
Coll:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Wormer,
de secretaris, de burgemeester,

Van Gelder Papier en Wormer

papierfabriek anno 1880

1784 t/m.....

INHOUDSOPGAVE

- Pagina 3 Standpuntbepaling van burgemeester en wethouders van Wormer.
- Pagina 5 Vragen gesteld door de raadsfractie van de P.v.d.A. op 29 maart 1977.
- Pagina 6 Antwoord op deze vragen door burgemeester en wethouders op 21 april 1977.
- Pagina 9 Uittreksel uit verslag van bespreking tussen gemeentebesturen van Wormer en Zaanstad met de Raad van Bestuur van Van Gelder Papier op 21 december 1977.
- Pagina 11 Publicatie in de Typhoon van 24 december 1977.
- Pagina 12 Uittreksel uit bedrijfskrant „De Eendragt” van december 1977.
- Pagina 14 Uittreksel uit kort verslag van de bespreking tussen het gemeentebestuur van Wormer met de plaatselijke directie van Van Gelder Papier op 5 april 1978.
- Pagina 15 Uittreksel uit de notulen van de vergadering van de commissie voor gemeentewerken en planologie van 23 augustus 1976 over een te verlenen hinderwetvergunning aan Van Gelder Papier voor de verwerking van asbest.
- Pagina 16 Uittreksel uit pleitnota van het gemeentebestuur inzake het ingestelde beroep bij de Kroon tegen de aan Van Gelder Papier verleende hinderwetvergunning.
- Pagina 17 Publicatie in de Typhoon van 3 mei 1979.
- Pagina 18 Overzichten verstrekt door de Ondernemingsraad van Van Gelder Papier Wormer over resultaten, investeringen en produktiecijfers bij de papierdivisie van het concern en het bedrijf Wormer.
- Pagina 21 Motie van de gemeenteraad van Wormer d.d. 27 augustus 1979.
- Pagina 22 Motie van de gemeenteraad van Wormer d.d. 22 oktober 1979.
- Pagina 23 Persbericht verstrekt door het comité „Van Gelder zal blijven” van 26 november 1979.
- Pagina 25 Uittreksel uit de toespraak gehouden door de burgemeester tijdens de op 1 december 1979 gehouden manifestatie in de Maria Magdalenakerk te Wormer.
- Pagina 27 Verklaring uitgegeven door burgemeester en wethouders op 22 januari 1980 n.a.v. de bezetting van het bedrijf in Wormer door de werknemers.
- Pagina 29 Brief van burgemeester en wethouders d.d. 29 februari 1980 aan de leden van de gemeenteraad over de voorgenomen sluiting van het bedrijf te Wormer.
- Pagina 30 Publicatie in de Typhoon van 1 maart 1980.
- Pagina 32 Overzicht van de spreiding van het personeel van Van Gelder Papier over de provincie en de plaatsingsmogelijkheden daarvan.
- Pagina 33 Overzicht van de produkten die in het bedrijf te Wormer gemaakt worden.

Sinds 1784 neemt de papierfabricage een belangrijke plaats in de industriële activiteiten in de gemeente Wormer. In deze in het oude industriegebied langs de Zaan gelegen gemeente, heeft de ontwikkeling zich voltrokken van een eenmansactiviteit die op windkracht was aangewezen tot een meer dan 700 werknemers tellende vestiging van het concern van Van Gelder Papier. In de betrekkelijke kleine gemeente die Wormer was, in 1950 telde de gemeente 5613 inwoners, was een groot deel van de bevolking direct of indirect afhankelijk van het werk dat van Gelder verschafte. Door de betere scholing en grotere mobiliteit van de werknemers heeft zich vanaf de vijftiger jaren een ontwikkeling in gang gezet waarbij de beroepsbevolking van Wormer zich niet meer eenzijdig behoefde te oriënteren op de mogelijkheden die Van Gelder bood.

Ofschoon de afhankelijkheid van de beroepsbevolking van dit bedrijf daardoor is afgenomen, neemt dat niet weg dat het aantal arbeidsplaatsen dat dit bedrijf telt een belangrijke factor vormt voor de werkgelegenheids situatie in de Zaanstreek in het algemeen en Wormer in het bijzonder. Het is de zorg daarvoor die de plaatselijke en regionale overheden er toe hebben genoodzaakt zich intensief bezig te houden met de ontwikkelingen zoals die zich bij dat bedrijf voordeden.

In 1977 kon kennis worden genomen van de plannen van het concern om in de indirecte sector bij het bedrijf in Wormer te komen tot een vermindering van het aantal arbeidsplaatsen met 37. Voor de gemeentebesturen van Wormer en Zaanstad is dit aanleiding geweest om met de Raad van Bestuur van dit concern alsmede de plaatselijke directie contact op te nemen teneinde inzicht te krijgen in de ontwikkelingen zoals die zich in de nabije toekomst wellicht zouden aandienen. Ofschoon daarbij tot uitdrukking kwam dat de positie van het bedrijf in Wormer niet rooskleurig was zou in 1978 de productiecapaciteit gehandhaafd blijven. Was een gematigd optimisme over de bestaansmogelijkheden van dit bedrijf toen nog op zijn plaats in mei 1979 kon dit reeds plaatsmaken voor een ernstige bezorgdheid.

Het werd al snel duidelijk dat op korte termijn in Wormer de verwerking van asbest als drager voor de vinylvloerbedekking zou worden beëindigd. Voor de overblijvende papiermachines de P.M. 11 en P.M. 22 zou nagegaan moeten worden of voor het daarop geproduceerde materiaal een markt aanwezig bleef en zo ja welke investeringen nodig zouden zijn om op die markt succesvol te kunnen opereren. De P.M. 8 zou los van deze onderzoeken in elk geval buiten bedrijf gesteld gaan worden. Het resultaat van genoemde onderzoeken en de conclusies die daaraan door de Raad van Bestuur zijn verbonden mogen genoegzaam bekend zijn en komen neer op sluiting van het bedrijf in Wormer. De asbestverwerking zal op bescheiden schaal nog tot 1 augustus 1981 worden voortgezet.

Wij achten dit onaanvaardbaar temeer omdat er in deze situatie niet aan kan worden ontkomen een groot vraagteken te zetten achter niet alleen de intenties van de Raad van Bestuur maar ook achter de wijze waarop in het verleden de bedrijfsvoering bij het bedrijf in Wormer heeft plaatsgevonden.

In een periode waarin de papierdivisie van het concern slechte tijden doormaakte heeft het bedrijf in Wormer een niet onaanzienlijke positieve bijdrage geleverd tot het bedrijfsresultaat.

De winsten die de vestiging in Wormer opleverde zijn evenwel niet gebruikt om investeringen aldaar te verrichten die er toe hadden kunnen bijdragen dat er nu van een goed geoutilleerd bedrijf sprake zou kunnen zijn dat op de papiermarkt zou kunnen concurreren met zowel binnen- als buitenlandse bedrijven.

Een bedrijf dat mede door de inzet van het personeel goede resultaten boekt maar zich niet op tijd aanpast aan nieuwe ontwikkelingen komt vroeg of laat in een positie dat het zijn greep op de markt verliest of dat nieuwe voorzieningen inmiddels zo kostbaar zijn geworden dat de middelen voor die investeringen niet voorhanden zijn. In deze positie heeft het concern van Van Gelder Papier zeker waar het de vestiging in Wormer betreft zich gemanoeuvreerd. Sluiten van de vestiging is blijkbaar dan het parool waarbij het feit dat het reeds sterk teruggelopen aantal van 411 werknemers hun werk zal verliezen blijkbaar van ondergeschikt belang is. Daarbij dient niet uit het oog te worden verloren dat dit bedrijf begin 1979 nog 570 arbeidsplaatsen telde.

Dit laatste klemt in de Wormerse situatie te meer omdat de vestiging alhier in de zeventiger jaren is gebruikt voor de (zeer) winstgevende activiteit van het verwerken van asbest als drager voor de vinylvloerbedekking. Die asbestverwerking waarmede op bescheiden schaal in 1968 een begin is gemaakt is nadien op grootschalige wijze aangepakt zonder dat het bedrijf over de daarvoor noodzakelijke hinderwetvergunning beschikte.

Een hinderwetvergunning was daarom van essentieel belang omdat ook toen reeds algemeen bekend was dat de asbestvezel bij inademing mesothelioom (vorm van kanker) tot gevolg kon hebben. Alhoewel het met dit gegeven in de hand tot de mogelijkheden had behoord om met toepassing van de Hinderwet tot een sluiting van deze inrichting over te gaan, met alle consequenties voor de werkgelegenheid van dien, heeft het gemeentebestuur niettemin gemeend om allereerst te bezien welke voorzieningen getroffen zouden kunnen worden om de risico's voor de volksgezondheid te beperken. Daarbij is toen duidelijk naar voren gekomen dat indien de voorzieningen tot bevredigende resultaten zou leiden dit niettemin betekende dat deze vergunning een tijdelijk karakter zou houden.

Bij Van Gelder Papier is er in dat kader dan ook op aangedrongen spoed te betrachten met het ontwikkelen van een vervangende drager omdat asbest, hoe goed de hinderwetvoorwaarden op zich zelf bezien ook zouden zijn, een bijzonder gevaarlijk produkt bleef. Zowel de getoonde bereidheid om die vervangende drager te ontwikkelen als wel om die t.z.t. in het produktieproces van de vestiging in Wormer op te nemen heeft een belangrijke invloed gehad op het besluit om de hinderwetvergunning in ieder geval voor een periode van 2 jaar te verlenen. De mogelijkheid tot verlenging van deze termijn werd daarbij duidelijk opengelaten. Met die kennis van zaken is het wrang om te moeten constateren dat wel met de nodige voortvarendheid aan de vervangende drager is gewerkt maar dat die glasvezelvliesdrager in Apeldoorn tot verdere ontwikkeling gebracht zal worden.

Op bindende afspraken kan geen beroep worden gedaan maar op zijn minst had van de zijde van Van Gelder Papier onderkend moeten worden dat, juist nu een glasvezelvlies-machine had kunnen bijdragen tot de zo noodzakelijke verbreding van het draagvlak van deze vestiging, de financiële ruimte daarvoor gezocht had moeten worden. Door dit in feite niet bespreekbaar te maken heeft de Raad van Bestuur er blijk van gegeven te hebben aangestuurd op een sluiting van het bedrijf in Wormer. Welke reacties dat bij de werknemers van dit bedrijf teweeg heeft gebracht behoeft geen nadere uitleg.

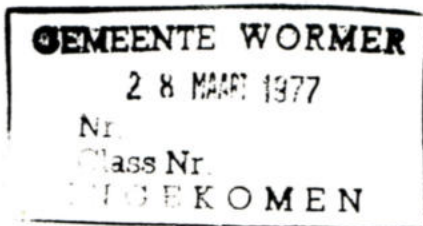
Een toekomst van Wormer zonder Van Gelder Papier ligt in het verschiet. Een belangrijke eigen Nederlandse produktie gaat dan verloren. Voor kringlooppapier (waarvoor de produktie in Wormer met subsidie van Economische Zaken was mogelijk gemaakt) en zijdeachtige papiersoorten (carbon) zal Nederland dan zijn toevlucht moeten nemen tot importprodukten.

Omzien, wellicht in wrok, draagt echter niet bij tot het vinden van mogelijkheden om toch tenminste een deel van deze werkgelegenheid te behouden. Op deze mogelijkheid en die waarbij het complex voor het overige dienstbaar gemaakt wordt aan de schepping van nieuwe arbeidsplaatsen zal ons beleid in de nabije toekomst gericht moeten worden.

Burgemeester en wethouders van Wormer,

de secretaris,
P. J. Baas

de burgemeester,
mr P. M. G. P. Janssens

partij van de arbeid

afdeling Wormer
secretariaat Nieuweweg 70

ref. uw brief no. d.d. datum 29 maart 1977.

Burgemeester en Wethouders
van
Wormer.

Edelachtbare Heren,

Betreft: van Gelder Papier

In de pers hebben de laatste tijd herhaaldelijk berichten gecirculeerd betreffende inkrimping van personeel, eerst in de zgn. indirecte sektor, waarbij 37 personeelsleden zouden moeten afvloeien. Wij vinden dit een verontrustende ontwikkeling en wij vragen ons af, hoe de situatie nu is. Of er nog over 37 personeelsleden wordt gesproken, of is er nu sprake van wijzigingen in positieve of negatieve zin? Wij vragen ons af, wat U als kollege in deze doet, resp. denkt te kunnen doen.

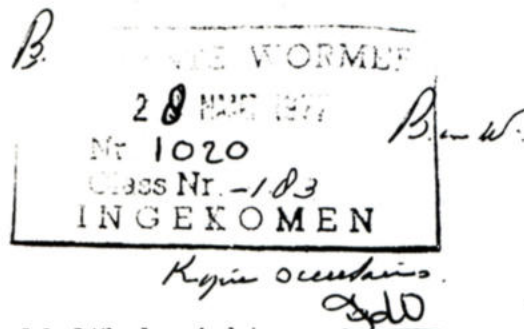
Derhalve vragen wij U op grond van artikel 22 van het Reglement van Orde :

- In hoeverre heeft U overleg over deze aangelegenheid met de vakbonden, de Ondernemingsraad en de bedrijfsleiding van v.Gelder Papier?
- Er van uitgaande, dat inderdaad de werkgelegenheid van 37 mensen in de indirecte sektor bij van Gelder Papier gevaar loopt, is er dan
 - a) Overleg gepleegd over de mogelijkheid van overplaatsing van deze mensen binnen het concern naar bij voorbeeld het hoofdkantoor te Amsterdam?
 - b) De mogelijkheid onderzocht van her- en omscholing van deze werknemers?
 - c) Een inzicht te geven omtrent de eventuele vakatures, die er voor deze groepen werknemers in de Zaanstreek en Waterland bestaan?

Namens de Raadsfractie
van de Partij van de Arbeid.

(Jan Ofman)

5.

GEMEENTE WORMER

Onderwerp: Van Gelder Papier.

AAN de Raadsfractie van de P.v.d.A.
p/a de heer J. Ofman
Nieuweweg 70
W o r m e r.
=====

Bijlagen:

uw kenmerk

uw brief van
29 maart 1977

ons nummer
1020

WORMER, 21 april 1977.
Tel (02982) 1651 Postbus 20

Geachte Raadsfractie,

In antwoord op de vragen namens uw fractie door de heer J. Ofman gesteld kunnen wij u het volgende mededelen.

Het Van Gelder Papier concern heeft een aantal zeer moeilijke jaren achter de rug, terwijl niet verwacht wordt dat dit jaar een duidelijke verbetering te zien zal geven.

Ter illustratie: in 1975 en in 1976 leed het concern netto-verliezen van respectievelijk f 25.200.000,-- en f 37.700.000,--; in deze jaren verminderde de personeelsbezetting door het handhaven van een stringente personeelsaannamesstop met 220 en 300 personen tot 5500 personen.

Ten einde zicht te krijgen op mogelijke oplossingen van de problemen werd in het midden van 1976 assistentie van het adviesbureau Mc. Kinsey ingeroepen. In dit onderzoek is Wormer slechts voor wat betreft het onderzoek naar de "overheadkosten" betrokken omdat de situatie er betrekkelijk gezond leek.

In een gesprek dat wij samen met vertegenwoordigers van de gemeente Zaanstad op 26 mei 1976 met de bedrijfsdirectie van Van Gelder in Wormer hebben gevoerd, was ons deze positieve verwachting eveneens gebleken.

Afgesproken werd dat het gemeentebestuur vroegtijdig op de hoogte zou worden gesteld van besluiten en maatregelen, die de werkgelegenheid konden raken.

Aldus wordt sindsdien gehandeld, zowel waar het gunstige ontwikkelingen - het besluit tot bouw van de oud papier installatie - als zorgwekkende ontwikkelingen betreft.

Op 13 december 1976 werden wij door de directie van Van Gelder deelgenoot gemaakt van de zorgen waarmee het bedrijf, ook in Wormer, te kampen had. Tevens werd ons medegedeeld welke procedure in dezen met vakbeweging en ondernemingsraad waren overeengekomen.

Kontakten met vertegenwoordigers van de vakbeweging bevestigden dit.

De Raad van Bestuur heeft naar aanleiding van de rapporten van het adviesbureau Mc. Kinsey op 20 januari j.l. een herstructureringsplan aangeboden aan de vakorganisaties en de centrale ondernemingsraad.

Daarin werd gesteld dat maatregelen genomen dienden te worden die o.a. tot het vervallen van circa 1100 arbeidsplaatsen zouden leiden. Deze maatregelen achtte de Raad van Bestuur noodzakelijk om het concern als geheel weer gezond te maken en zo de werkgelegenheid voor de resterende 4300 werknemers veilig te stellen.

De papierfabricage in Apeldoorn en het bedrijf voor verpakkingsprodukten in Rotterdam dienden in deze visie te worden gesloten (520 en 200 arbeidsplaatsen), voor de witpapierfabriek in Wapenveld diende een gegadigde voor overname te worden gevonden, verlies lijdende bedrijven als Wormer en Leeuwarden dienden te worden versterkt (in dit kader werd de oud papierverwerkingsinstallatie genoemd) en de indirecte kosten dienden te worden vermindert door afvloeiing van personeel in de overheadsektor (370 arbeidsplaatsen). Deze laatste maatregel brengt mee dat alleen al in Amsterdam, Velzen en Wormer respectievelijk 93, 66 en 37 arbeidsplaatsen verloren zouden gaan.

Aangezien deze voorstellen voorwerp van bespreking zouden vormen in de plaatselijke en centrale ondernemingsraden en in de onderhandelingen met de vakbeweging en daarbij het probleem van de werkgelegenheid centraal zou staan, meenden wij er vooralsnog goed aan te doen ons te beperken tot het op enige afstand volgen van de ontwikkelingen. Wij onderhielden daarbij de nodige informele contacten met alle partijen.

Naar aanleiding van verontrustende krantenberichten in "De Typhoon" van 1 februari 1977 werden wij door de voorzitter van het F.N.V. in de Zaanstreek, de heer W. Beets, benaderd met het verzoek een bespreking te beleggen met de plaatselijke ondernemingsraad en vertegenwoordigers van de vakbeweging.

Deze bespreking heeft op zaterdag 19 februari j.l. plaatsgevonden. Eerder had de bedrijfsdirectie van Van Gelder ons verzoek om kennisneming van de rapporten van Mc. Kinsey ingewilligd en deze rapporten toegelicht.

Tijdens de bespreking van 19 februari werd overlegd over de taken welke het gemeentebestuur in deze problematiek zou kunnen vervullen. De nadruk diende vooral te liggen op het pleiten voor maatregelen, die de werkgelegenheid op lange termijn bij Van Gelder in Wormer zouden kunnen waarborgen.

Met het oog hierop hebben wij het gemeentebestuur van Apeldoorn, dat in verband met de dreigende sluiting van de papierfabricage aldaar reeds de nodige activiteiten had ontplooid, benaderd om te komen tot een bundeling van krachten van de gemeentebesturen die met problemen rond een vestiging van Van Gelder zaten. Een dergelijke aanpak leek ons bij dit multi-communaal concern met het oog op bundeling van kennis, ervaring en contacten, om het tegen elkaar uitspelen van gemeenten te voorkomen, om gerichtere contacten met de raad van bestuur en de ministers van Economische Zaken en van Sociale Zaken te kunnen onderhouden en daar betere toegang te krijgen.

Op 14 april heeft een vergadering van vertegenwoordigers van de betrokken gemeenten in Apeldoorn plaatsgehad. Informatie en ervaringen werden uitgewisseld en besloten werd op korte termijn gesprekken aan te vragen met de Raad van Bestuur en met de ministers van Economische Zaken en Sociale Zaken.

Een werkgroepje waarin ook wij zijn vertegenwoordigd, werd geformeerd ten einde deze gesprekken verder voor te bereiden. Een gesprek met de bewindslieden is ons op korte termijn toegezegd.

Tot zover uw eerste vraag.

Voor wat betreft uw tweede vraag zal het u duidelijk zijn dat ons college in deze niet anders dan in de informele sfeer werkzaam kan zijn. In de onderhandelingen tussen vakbeweging en Raad van Bestuur zal op 20 april aan de orde komen de collectieve ontslag-aanvraag voor de 370 personeelsleden in de overhead-sector. Indien zou worden besloten tot de noodzaak hiervan dan zal gewerkt worden overeenkomstig het "Sociaal Begeleidingsplan bij Reorganisaties" dat in 1976 na overleg met alle ondernemingsraden en vakorganisaties is gereed gekomen.

Aangezien thans nog de maatregel als zodanig in discussie is en er nog geen invulling van personen plaatsvindt vallen uw onder a, b en c gestelde vragen thans niet te beantwoorden.

Wel kunnen wij een enkele kanttekening plaatsen.

Indien besloten zou worden tot het opheffen van 37 arbeidsplaatsen in de Overhead-sector te Wormer, dan betreft dit als gevolg van niet vervulde vacatures 28 personeelsleden waarvan een viertal als gevolg van computerisering eerst rond de jaarwisseling

Herplaatsing binnen het bedrijf van Van Gelder zal voorzover deze in de indirecte sektor moet plaatsvinden gelet op het feit dat over de hele linie in de indirecte sektor arbeidsplaatsen worden opgeheven weinig perspectief kunnen bieden.

In contacten met het G.A.B. te Zaandam, dat een eventuele ontslagvergunning zal moeten verlenen, hebben wij verzocht het vraagstuk van de herplaatsbaarheid van werknemers al dan niet na her- en omscholing in een zo vroeg mogelijk stadium onder de aandacht te brengen. Voorzover zulks al niet in de onderhandelingen tussen Raad van Bestuur en vakbeweging voldoende is gebeurd, heeft deze benadering de vanzelfsprekende aandacht van het G.A.B..

Het zal u duidelijk zijn dat wij de ontwikkelingen rond Van Gelder Papier nauwlettend volgen en daar waar wij een taak zien actie ondernemen.

Onze verantwoordelijkheid betreft de zorg voor de werkgelegenheid en het welzijn van de ingezetenen. Het ontbreken van rechtstreekse bevoegdheden beperkt onze taak in dezen tot die van pleit-bezorger. Daarbij dienen wij er voor te waken dat de patiënt niet door het gedrang van geneesheren rond het ziekbed ten gevolge van zuurstoftekort komt te overlijden.

Wij hopen met deze beantwoording duidelijk te hebben gemaakt wat wij in deze aangelegenheid, die voor de werkers van Van Gelder van zo groot belang is, menen te kunnen doen.

J/l's
Coll:

Met vriendelijke groeten,
Burgemeester en wethouders van Wormer,
de secretaris, de burgemeester,

Uittreksel uit kort verslag van de op 21 december 1977, aanvan 9.30 uur, ten gemeentehuize Wormer gehouden bespreking tussen enerzijds de gemeentebesturen van Zaanstad en Wormer en anderzijds leden van de Raad van Bestuur van Van Gelder Papier.

Dhr. Hebly antwoordt dat het verschenen rapport geen aanleiding vormde voor het nemen van drastische maatregelen. De studie wordt voortgezet, met name de marktstudie. Gesteld kan worden dat de asbestverwerking voor de vloerbedekking geen reden tot ongerustheid geeft. Echter $\frac{2}{3}$ deel van de produktie wordt gevormd door de papiersector. Deze markt is niet sterk. Enerzijds in verband met de tariefmuren en anderzijds is er sprake van een overcapaciteit aan tonnage.

Niettemin zal er gestreefd worden naar het opvoeren van de tonnage van 40 ton naar 45 à 47 opdat er een betere kostenstructuur ontstaat. Het tonnage is namelijk met de huidige machines makkelijk op te voeren en eist derhalve geen diepte-investeringen. Gestreefd wordt daarmee het huidige verlies van 12 miljoen terug te brengen naar 4 miljoen. De volgende stap zal zijn uit de rode cijfers te komen. Dit kan niet intern worden opgelost.

Hiervoor zijn enkele maatregelen nodig t.w.:

- a. Het personeelsbestand zal met een dertigtal verminderd moeten worden plus nog eens een twintigtal over de tijd dat wil zeggen het niet opvangen van verloop bij vertrek. Hierover vindt overleg plaats met de plaatselijke ondernemingsraad. Op 12 januari a.s. vinden hierover gesprekken plaats met de vakbeweging. De mankosten liggen globaal tussen de veertig en vijfenvieftig duizend gulden;
- b. Decentralisatie van de verkoop. Tot op heden loopt de verkoop via het hoofdkantoor te Amsterdam. Het is inmiddels verantwoord geacht de verkoop naar Wormer over te doen waarvoor een voorgenomen besluit is genomen. Dit zal zich de komende 2 à 3 maanden voltrekken.

Burgemeester Janssens vraagt of dit laatste betekent dat er van Amsterdam mensen worden afgestoten naar Wormer.

Dhr. Hebly antwoordt bevestigend. Het gaat hier om 4 à 6 mensen. Er vindt dan toerekening naar het hoofdkantoor plaats. Behoudens de economische toestand wordt voor Wormer het break-even-point in 1979 verwacht. De vestiging is echter niet op termijn gesteld.

De fabrieksresultaten zullen worden bekeken naar de opwaartse lijn. Spreker memoreert aan het onlangs gestelde in de Centrale Ondernemingsraad dat Wormer er relatief gezien goed uitzag mits de maatregelen worden doorgevoerd. In de C.O.R. is uitgesproken dat gedwongen ontslagen zo mogelijk moeten worden vermeden.

Voor het komende jaar is er voor de Wormer vestiging geen vrees. Aan de plaatselijke leiding, de heren Veth en Van Reenen, worden de getallen wat betreft de inkrimping overgelaten.

Wethouder Schuurman zegt begrepen te hebben dat de opzet globaal uitgaat tot 1979. Spreker stelt de zaak eens andersom te willen benaderen. Wat gebeurt er als de asbestverwerking wegvalt?

Dhr. Hebly antwoordt dat in dat geval de ramp niet is te overzien. Asbest is de achillespees van de fabriek. Wel worden experimenten uitgevoerd met vervangende dragers. De grote vraag is echter of de afnemers bereid zijn over te stappen. Slechts als er een milieuwetgeving komt die Europees gericht is zijn wij erbij gebaat. Het grote voordeel van de asbestverwerking bij V.G.P. is dat de vezel nat wordt verwerkt.

Burgemeester Janssens zegt in het kader van de hinderwetvergunning de commissie voor gemeentewerken en planologie jaarlijks een gesprek heeft met V.G.P. Frappant was dat bij een gehouden hoorzitting de arts van de Werkgroep Asbest op een gegeven moment concludeerde dat men in Wormer niet bang hoefde te zijn voor de asbestgevaaren, het probleem zit meer bij de gebruikers van het eindprodukt.

Dhr. Hebly meent dat de asbest wel zal verdwijnen. Hierbij denkt hij aan een termijn van 8 à 10 jaar.

Burgemeester Janssens stelt dat het voor V.G.P. belangrijk is tijdig op de markt te komen met een alternatief.

Dhr. Hebly antwoordt dat dit een juiste opmerking is. V.G.P. werkt dan ook reeds een proces uit met steenwol en glasvlies te Apeldoorn.

Burgemeester Janssens herinnert aan de gevoerde discussie bij de vraag of er al dan niet voor de asbestverwerking tot de afgifte van een hinderwetvergunning moest worden overgegaan. Een element van de zijde van V.G.P. daarbij was dat de werkgelegenheid in stand zou blijven als de fabriek draaiende werd gehouden. Per sectie bleef men vaag, doch men richtte zich op de totale fabriek.

Aan het gemeentebestuur de taak om het maatschappelijk risico dat aan de verwerking van asbest was verbonden af te wegen tegen het handhaven van de werkgelegenheid.

In dat licht kan nu geen gedachtengang worden geplaatst dat de papiersector maar weg moet en de asbest gehandhaafd blijft.

Ondanks nieuw verlies is situatie toch niet hopeloos

Van Gelder-Papier wil volgend jaar massaal ontslag voorkomen

WORMER. — Papierfabrieken Van Gelder Zonen NV zit in een moeilijke fase van haar bestaan. Ook in 1977 is er een verlies geleden (in 1976 bedroeg het verlies f 37,7 miljoen) en alle structurele problemen zijn nog lang niet opgelost.

De raad van bestuur zoekt thans naar wegen om volgend jaar in de bedrijven van Van Gelder massaal gedwongen ontslagen te voorkomen. De verwachting is namelijk, dat in 1978 geen grote eenheden uit de produktie behoeven te worden genomen, afgezien van wat eerder dit jaar al overeengekomen is (o.m. de reorganisatie van de bedrijven in Apeldoorn (ruim 500 medewerkers) en Rotterdam (ca. 200), zo blijkt uit de bedrijfskrant „De Eendragt.”

De situatie bij Van Gelder is niet helemaal hopeloos, daar de onderneming een duidelijke plaats heeft in de markten. Tevens heeft zij een omvangrijk produktie-apparaat en een geweldige kennis en ervaring. De zich wijzigende omstandigheden vragen echter voortdurend om nieuwe en tijdige aanpassingen. De verwachting is dat 1978 wellicht in iets mindere mate verliesgevend zal zijn.

Volgens drs. J. P. Hebly, lid van de Raad van Bestuur, is ook de Amerikaanse Crown-Zellerbach, die een belang van 50 procent heeft in Van Gelder, geen voorstander van een schokgewijs reorganiseren van bedrijven. Het jaar 1977 is bepaald niet gunstig voor Van Gelder geweest, maar er waren toch wel enkele pluspunten, aldus Drs. Hebly, die o.m. opmerkt dat de kaspositie dit jaar geen dramatische vormen heeft aangenomen, zoals bij het begin van de herstructureringsfase wel werd verondersteld.

Stevig gevecht

De raad van bestuur noemt de bespreking over de problemen van de herstructurering met o.m. de Centrale Ondernemingsraad en de vakbonden een „stevig gevecht”. De betrokkenen wilden tot een oplossing komen. „Ik acht het plezierig te mogen constateren, dat de gesprekspartners hierbij niet nodeloos zijn gaan dwarsliggen”, aldus drs. Hebly.

Uiteraard zal met betrekking tot eventuele reorganisaties en verdere plannen het overleg met de overlegorganen begin 1978 weer op gang worden gebracht, hetgeen de vakorganisaties reeds is meegedeeld. Want afgezien van Wormer blijven er aan het einde van 1977 twee grote probleemgebieden over.

Enerzijds de situatie in het wit-papier, zoals dat wordt gemaakt in Wapenveld (ruim 600 personeelsleden) en Velsen (ca. 1000) en anderzijds de situatie in Rotterdam, geklonken aan Leeuwarden (vouwcartonnages en flexibele verpakkingen).

Van Gelder groeit volgens drs. Hebly in de komende jaren naar een situatie waarin een klein centraal apparaat de functie gaat overnemen van het qua omvang te grote hoofdkantoor te Amsterdam.

In het voorjaar van 1978 is een nota te verwachten waaruit duidelijk zal blijken hoe de raad van Bestuur wil toegroeien naar een kleiner stafkantoor. „Wellicht in een ander gebouw, wellicht met bepaalde diensten uitbesteed en ontdaan van alle franje”, aldus Drs. Hebly.

Teveel allure

Hij heeft de indruk dat het hoofdkantoor nog teveel „de allure van het grote Van Gelder met winst en groei” heeft. Van Gelder kan niet blijven teren op haar roem en macht van vroeger. Groei was toen het magische woord. Maar de groei stopte en Van Gelder kwam met een te groot instrumentarium te zitten. Dat hadden wij toentertijd moeten verminderen. Van Gelder heeft te lang gewacht met het aanpassen van de centrale organisatie”. Er zijn, zo meent drs. Hebly, bijvoorbeeld bij de overname van bedrijven ook wel fouten gemaakt, alles in de sfeer van groei en macht. Er moet nu versneld hersteld worden wat Van Gelder in het begin van de jaren zeventig liet liggen. „Dat herstellen we ook, maar dat kost soms pijn”.

Diversificatie is het wachtwoord voor de toekomst van Van Gelder. De onderneming wordt minder louter papiermaker.

De Raad van Bestuur heeft echter niet het voornemen om in wezensvreemde activiteiten te stappen. Hij is bezig de markt opnieuw af te tasten en uitbreidingsmogelijkheden op te zoeken. „Een onderneming in een monopoliepositie, zoals wij lang waren, zijn wij niet meer. Wij dienen ons als realisten op te stellen,” zo meent drs. Hebly.

de eendragt

100% VAN GELDER KRINGLOOPPAPIER

Op weg naar een meer decentrale organisatie

VERWACHTING VOOR 1978: HUIDIGE PRODUCTIE-CAPACITEIT BLIJFT IN BEDRIJF.

'Als je terug- én vooruitblijkt is Van Gelder Papier een bedrijf in een moeilijke fase van haar bestaan. Ook 1977 is een verliesjaar geworden. Nog steeds zijn lang niet alle structurele problemen opgelost, al zit er in de aanpak beslist meer beweging dan in voorgaande jaren het geval is geweest.

Ondanks dit alles konden we in 1977 toch een goed produkt leveren en dat zullen we zonder twijfel in 1978 blijven doen!'

'De raad van bestuur zoekt thans naar wegen om volgend jaar in onze bedrijven massaal gedwongen ontslagen te voorkomen. Onze verwachting is namelijk, dat in 1978 geen grote eenheden uit productie behoeven te worden genomen, afgezien van wat eerder dit jaar al overeengekomen is'.

Aldus drs. J.P. Hebly, sprekend over het bijna vervlogen jaar en het nieuwe jaar. De raad van bestuur wil hierbij eveneens duidelijk uitspreken, 'dat ook Crown-Zellerbach geen voorstander is gebleken van een schoksgewijs reorganiseren van bedrijven'. Men ervaart ook aan de andere kant van de Oceaan, dat het hier gaat om een Nederlandse onderneming, waarvan de herstructurering zich op een aan Nederlandse omstandigheden aangepaste wijze dient te voltrekken.

Drs. J.P. Hebly

Pluspunten

Gevraagd naar de pluspunten in het overigens voor de onderneming niet bepaald gunstige jaar 1977 wil de heer Hebly er graag een aantal noemen, ook omdat 'over de betere resultaten vaak minder wordt gesproken dan over de slechte en dit verschijnsel de inhoud van het communicatie-gebeuren wel beïnvloedt'.

* 'Van veel belang was, dat de kaspositie in 1977 -zoals in het begin van de herstructureringsfase wel verondersteld werd- geen dramatische vormen heeft aangenomen. Het 'leeglopen van de kas' is voorkomen dankzij een geweldige inspanning. Het werkkapitaal is drastisch verminderd en we hebben goedkoper pulp kunnen kopen, met andere woorden minder gulden per ton uitgegeven. Zo zijn er méér pluspunten.

* Neem Renkum, daar is de bouw van de nieuwe courantenpapierfabriek goed op gang gekomen dit jaar. Ik heb altijd gezegd, dat ik er niet in wilde geloven vóór de eerste paal de grond in zou gaan. Dat is nu zo ver. Hier mogen we dan ook echt spreken van een structurele oplossing van het courantenpapierprobleem.

* Als we onder elkaar in het nabije verleden over de situatie van Wormer spraken dan zag die er somber uit. Nú wil ik zeggen, dat het dramatische element er wat uit is. Met een uiterste krachtsinspanning lijkt het haalbaar volgend jaar uit de rode cijfers te komen, op het nulpunt. Dat zal dan onder meer te danken zijn aan de goede inzet van het personeel.

* In Franeker, in Apeldoorn bij de Plastic Film Industrie, bij de Speciale

Vezelproduktendivisie en op vele andere plaatsen toont men zich zeer wel in staat om zijn taak en zijn werk bekwaam en succesvol te verrichten, waarbij wij ook onze handelsactiviteiten niet mogen vergeten. Dat mag ook wel eens genoemd worden in een tijd, dat we vrijwel uitsluitend over 'probleemgebieden' praten. Die bedrijfssectoren, evenals het courantenpapier, dragen positief bij tot het resultaat, terwijl ze toch ook in een hele moeilijke markt opereren. Ook op andere plaatsen in onze onderneming zijn duidelijke pluspunten gescoord.

* De realisering van de herstructureringsplannen is ter hand genomen en dat heeft er -zoals we weten- onder meer in Apeldoorn toe geleid dat in de papierfabriek een groot aantal arbeidsplaatsen vervallen. Het doet wellicht wat vreemd aan dit als een pluspunt te zien, maar de vaardigheid waarmee men in Apeldoorn aan de slag is gegaan bij het zoeken naar alternatieve plannen en het daarna binnen en buiten de onderneming herplaatsen van mensen, zou ik haast indrukwekkend willen noemen. Qua mentaliteit is dat een sterke zaak. Ik geloof ook in het 'Oud Hollands', het tenslotte uit de bus gekomen alternatief'.

* Bij het terugblikken op alle onderhandelingen in het afgelopen jaar over de problematiek van de herstructurering met onder meer centrale ondernemingsraad en vakorganisaties meent de raad van bestuur te mogen spreken van een 'stevig gevecht'. Wel is van

betrekking tot eventuele reorganisaties en verdere plannen, waarop ik hierna wat meer zal ingaan, het overleg met de overlegorganen begin 1978 weer op gang worden gebracht, hetgeen ik de vakorganisaties al heb laten weten'.

Situatie eind '77

Waar staan we nu? Over de huidige situatie zegt de heer Hebly: 'Afgezien van Wormer blijven er aan het eind van dit jaar twee grote probleemgebieden over. Enerzijds de situatie in het witpapier, zoals dat wordt geproduceerd in Wapenveld en Velsen, en anderzijds de situatie van Rotterdam, geklonken aan Leeuwarden.

Eergisteren in de vergadering van de centrale ondernemingsraad heb ik me hierover ongeveer als volgt uitgelaten. In de herstructureringsrapporten begin van dit jaar werd reeds aangegeven dat voor Wapenveld een fundamentele oplossing moest worden gevonden, daar anders sluiting onvermijdelijk zou zijn. Met het oog op een samenwerkingsverband is vanaf het voorjaar intensief gezocht naar een buitenlandse pulpproducent. Contacten welke met Noordepese bedrijven zijn gelegd hebben uiteindelijk geleid tot uitvoerige gesprekken en onderhandelingen met een Fins bedrijf.

In deze gesprekken werd echter reeds snel ook Velsen betrokken omdat duidelijk werd dat het witpapierprobleem als geheel moet worden opgelost. Zo leefde in de loop van 1977 de gedachte een joint venture op te richten waarin onzerzijds zowel Wapenveld als Velsen zouden worden ingebracht.

Naarmate de besprekingen verder verliepen -van de beide fabrieken is inmiddels door een ingenieursbureau ook een nadere studie gemaakt- werd meer en meer duidelijk dat de gesprekspartner in feite meer belangstelling heeft voor Velsen dan voor Wapenveld. De besprekingen zijn nu in een zodanig stadium gekomen dat de potentiële partner inderdaad bereid is te spreken over een verdere uitbouw van "Velsen-witpapier" door een in de loop van de jaren overbrengen van productie-pakketten van Wapenveld naar Velsen. Door deze benadering wordt echter op langere termijn geen fundamentele oplossing gevonden voor Wapenveld. Op kortere termijn zal Wapenveld

Van Gelder Papier

VOORUIT- EN TERUGBLIK

INTERVIEW MET DE RAAD VAN BESTUUR

weerskanten steeds de communicatie open gehouden. Betrokkenen wilden tot een oplossing komen. 'Ik acht het plezierig te mogen constateren, dat de gesprekspartners hierbij niet nodeloos zijn gaan dwarsliggen. Uiteraard zal met

normaal met zijn 4 papiermachines blijven produceren. Over koopprijs en pulp is met het Finse bedrijf nog geen overeenstemming bereikt. Intussen zijn echter ook besprekingen op gang gekomen met een Noord-Amerikaans pulpbedrijf. Onze verwachting is, dat over ongeveer enkele maanden meer duidelijkheid zal bestaan of met dit bedrijf in principe een oplossing voor de witpapierproblematiek kan worden gevonden.'

Verpakkingen

'De situatie in de sector vouwcartonages en flexibele verpakkingen -Rotterdam/Leeuwarden- is somber, voornamelijk door de overcapaciteit in deze bedrijfstak, het hiermee gepaard gaande lage prijspeil en de niet optimale productmix. De verliezen zijn te hoog en niet langer verantwoord. Binnen de divisie wordt op dit moment gewerkt aan een marketingplan voor deze sector hetgeen moet leiden tot een kleiner, maar wel renderend bedrijf Leeuwarden.

Ten aanzien van Rotterdam werd medio dit jaar reeds overeengekomen, dat de diepdrukkactiviteiten in fasen naar Leeuwarden zouden worden overgebracht. Dit zal een betere benutting van de capaciteit in Leeuwarden met zich meebrengen. Met de huidige (verouderde) apparatuur zullen wij ons marktaandeel echter langzaam zien teruglopen. Mede op grond van het eerdergenoemde plan waaraan op dit moment wordt gewerkt, zal de raad van bestuur zijn standpunt bepalen inzake noodzakelijke investeringen'.

G. Keith Provo

Onderlinge verhoudingen

Sprekend over de meer sociale en persoonlijke aspecten van het samenwerken en leiding geven wil de raad van bestuur opmerken, dat 'wij in de afgelopen periode mogelijk minder succesvol zijn geweest in het overdragen van informatie over bepaalde ontwikkelingen aan onze staf, het middenkader en onze mensen op de werkvloer'. 'Er zijn tenminste in de laatste maanden nogal wat geluiden te horen over een zeker tekort aan informatie. Echter, nadat wij op 13 mei dit jaar een akkoord met vakorganisaties hadden bereikt, zijn we eerst aan het werk gegaan. Daarbij moet ik ook zeggen, dat we niet altijd nieuws te vertellen hadden. Studies en vooral samenwerkingsgesprekken vragen nu eenmaal veel tijd en bovendien hebben wij het geven van informatie daarover vaak niet in eigen hand. Vanaf nu -in december- zullen wij de interne communicatie echter weer meer op gang brengen'. De heer Hebly wil duidelijk uitspreken,

De raad van bestuur van onze onderneming heeft zich gaarne bereid getoond voor het laatste nummer van 'de eendragt' in 1977 de eindredacteur van dit blad een interview toe te staan.

De weergave van dit gesprek treft u op deze pagina aan. Daarin is gepoogd een beeld van onze onderneming in het bijna achter ons liggende jaar te schetsen, alsmede de enig zicht op ontwikkelingen in het nieuwe jaar te geven.

Het gesprek vond plaats op 8 december j.l., waarbij drs. J.P. Hebly als gesprekspartner fungeerde.

De weergave van dit gesprek komt in de plaats van de tot nu toe gebruikelijke kerst- en nieuwjaarsboodschap van de ondernemingsleiding in het decembernummer van 'de eendragt'.

dat zijns inziens bij Van Gelder Papier geen diepliggend wantrouwen bestaat tussen directie en medewerkers. Er is zeker sprake van een redelijke werksituatie. 'Wel zie je -evenals bij andere bedrijven- een fors wantrouwen tegen wat in directiekamers uitgebroed wordt, terwijl men dan nog niet eens weet wat dat is! Toch hebben wij het afgelopen jaar -ondanks alle problemen- een goede verstandhouding kunnen bewaren, zeker als je ziet hoe dat in sommige andere bedrijfstakken toegaat'. Desgevraagd zegt de heer Hebly: 'Ik zie de plaats van de vakorganisaties best. Zij stellen zich -en dat geldt ook voor de centrale ondernemingsraad- goed op. Persoonlijke aanvallen worden er niet gedaan. Ik moet wel zeggen, dat het me wel ergert wanneer men steeds weet te vertellen wat wij fout gedaan hebben, en op onze vraag hoe de andere partij het zich dan wel had voorgesteld, er steeds een diep stilzwijgen volgt. Dat beleeft en ervaar ik als unfair. Ik begrijp overigens dat anderen gebrek aan informatie als unfair beleven. Ik op mijn beurt beleeft het botweg bekritisieren en onzorgvuldig afdoen van zaken als unfair. Maar nogmaals, met het hele beeld van het overleg ben ik niet ontevreden'.

Toekomst

Onze onderneming groeit in de komende jaren naar een situatie waarin een 'klein centraal apparaat' de functie gaat overnemen van het qua omvang te grote hoofdkantoor. Dit kleine stafkantoor stuurt een aantal vrij zelfstandige winstverantwoordelijke eenheden.

De Handelmaatschappij bijvoorbeeld zal wellicht een zo zelfstandig mogelijke positie gaan innemen. De raad van bestuur staat ook open voor vormen van samenwerking met derden in de handelssector. Het behoort zelfs tot de mogelijkheden dat de Handelmaatschappij het hoofdkantoor-gebouw verlaat en zich voegt bij haar Distributiecentrum Amstel-Zuid.

In het voorjaar is een nota te verwachten waaruit duidelijk blijkt hoe de raad van bestuur wil toegroeien naar een kleiner stafkantoor. 'Wellicht in een ander gebouw, wellicht met bepaalde diensten uitbesteed en ontdaan van alle franje. Door deze policy zal alles wat aan de divisies gedelegeerd kan worden, daaraan ook inderdaad worden gedelegeerd. De divisies kunnen beter beoordelen of kosten, welke gemaakt worden, ook verantwoord zijn. Een en ander betekent dat wij ons in de loop

van volgend jaar moeten voorbereiden op een reorganisatie van het hoofdkantoor'.

Allure

De heer Hebly zegt de indruk te hebben dat in het hoofdkantoor nog téveel 'de allure van het grote Van Gelder met winst en groei' aanwezig is.

'Maar we kunnen niet blijven teren op onze roem en macht van vroeger. Dat is té veel het beeld uit het begin van de jaren zestig: een organisatie-structuur uit de betere jaren, met een ingeboren expansiedrang. Groei was het magische woord. Maar de groei stopte en wij kwamen met een té groot instrumentarium te zitten. Dat hadden we toen tertiair af moeten bouwen. Met het aanpassen van de centrale organisatie hebben we té lang gewacht. Er zijn, denk ik, bijvoorbeeld bij de overname van bedrijven ook wel fouten gemaakt, eveneens in de sfeer van groei en macht. Er was sprake van een sterke centralisatie, tot in de toepassing van de huisstijl toe. Nu moeten we versneld herstellen wat we in het begin van de jaren zeventig lieten liggen. Dat herstellen we ook, maar dat kost soms pijn. De heer Hebly rept van een nieuwe stijl van werken. 'Zorgen dat we een homogeen, bestendig geheel blijven, met snelle aanpassing aan wisselende omstandigheden. Dat is op zichzelf een tijdrovend proces. We weten nog niet alle antwoorden op alle vragen, maar het element van verstarring dienen we weg te nemen. Als wij in staat zijn dit bedrijf terug te brengen naar een acceptabel rendement, dan komt er ook een mentale ommezwaai. Verliesvorming werkt fruikend, is mentaal slecht, men gaat de moed verliezen. Je kunt acties ter motivering houden wat je wilt, maar de resultaten bepalen je geloofwaardigheid. Daar kom je niet omheen'.

Slagvaardig

Méer diversificatie is het wachtwoord voor de toekomst van de onderneming. 'Wij worden minder louter papiermakers, al hebben we niet het voornemen in wezensvreemde activiteiten te stappen. We zijn bezig de markt opnieuw af te tasten, de mogelijkheden op te sporen en uitbouw mogelijkheden te zoeken. We bezitten tenslotte veel know-how wat de vezelverwerking betreft, we weten veel van de grafische wereld en de bedrukbaarheid van materialen, we weten wat coating is, we hebben bewezen een belangrijke functie in de handel te vervullen en dat we kunnen distribueren. We zullen gebruik moeten maken van onze vaardigheden, slagvaardig moeten optreden, keihard moeten werken en continu moeten kijken naar wat de concurrent doet. Een onderneming in een monopoliepositie, zoals wij lang waren, zijn we niet meer. We dienen ons als realisten op te stellen'.

'Bij Van Gelder Papier moeten de mensen zich goed realiseren maar voor een deel te maken te hebben met typische structurele problemen van deze onderneming. Vele kapitaal- en loonintensieve bedrijven kampen eveneens met moeilijkheden. De algemene economische situatie geeft ons soms niet de tijd structurele problemen rustig op te lossen. Het één is medebelemmerend voor het ander. De industrie is in Nederland in sombere doen terechtgekomen. De vraag is derhalve of we bereid zijn de industrie in ons land overeind te houden'.

Aanpassen

Is de situatie hopeloos? Op deze vraag geeft de heer Hebly van harte een ontkenkend antwoord. 'Helemaal niet hopeloos. Van Gelder Papier heeft een duidelijke plaats in de markten. We hebben een omvangrijk produktie-apparaat en we hebben een geweldig stuk kennis en ervaring in huis. Zich wijzigende omstandigheden vragen echter voortdurend om nieuwe en tijdige aanpassing. Zolang wij aan de samenleving een bijdrage leveren, een waarde toevoegen, vervullen wij een maatschappelijke functie, die ons bestaan rechtvaardigt. Het gevaar voor de continuïteit op langere termijn schuilt derhalve in die maatschappelijk zinvolle functie'.

In de visie van de raad van bestuur gaat het er thans om zich aan te passen aan de nieuwe maatschappelijke vragen, 'en dat doen we'. De verwachting bestaat, dat 1978 wellicht in iets mindere mate verliesgevend zal zijn. 'Het zijn moeilijke jaren waar we doorheen moeten. Dat geldt voor de mensen op de werkvloer, dat geldt ook voor ons. Er wordt weinig dank-je-wel gezegd, niet tegen hen én niet tegen ons. Dat is het typerende voor de jaren zeventig: je kunt je waardering niet meer kwijt. En je zou toch wel eens willen zeggen, dat je die geweldige krachtsinspanning van zoveel mensen in onze onderneming enorm waardeert.

Tenslotte wil ik besluiten allen die de moeite namen naar dit gesprek te hebben willen "mee-luisteren" een gelukkig kerstfeest en een bemoedigend nieuwjaar toe te wensen'.

Uittreksel uit kort verslag van de bespreking tussen de plaatselijke directie van Van Gelder Papier en het gemeentebestuur van Wormer, gehouden op 5 april 1978 ten gemeentehuize, aanvang 11.00 uur.

Dhr. Veth stelt dat het gemeentebestuur er recht op heeft van de laatste ontwikkelingen die zich met betrekking tot de Wormer vestiging van VGP hebben voorgedaan in kennis te worden gesteld.

Er zijn een aantal nuancerings aangebracht in het interne actieplan zoals dat voor Wormer was opgesteld, waarbij de Wormervestiging in de tijd was uitgezet van juli 1977 tot oktober 1978. De filosofie achter het plan was met zo min mogelijk financiën een maximaal resultaat halen. Daartoe zouden enkele maatregelen worden doorgevoerd zoals het verrichten van een marktstudie, wat peutenen aan de fabriek en een herziening van het interne procesverloop binnen deze fabriek.

Het berekenen van deze effecten gaf aan dat Wormer negatief zou blijven.

De Raad van Bestuur heeft daarop gezegd het bij een dergelijk effect niet te zien zitten. Er moest een beter plan komen.

Vervolgens is alles nog eens bekeken en zijn er effecten gecreëerd waardoor de fabriek op het nulpunt (geen winst - geen verlies) zou kunnen komen.

De Raad van Bestuur heeft besloten dit plan een kans te geven. Voorts is voor een betere veiligstelling van het geheel besloten als extra toevoeging de fabriek een eigen verkoop te geven. Deze verzelfstandiging, produktie en verkoop in eigen hand, geldt overigens alleen voor Wormer en voor de handelsdivisie.

Dhr. Van Reenen zegt dat als gevolg hiervan per 15 april een kleine verkoopgroep naar Wormer zal komen.

In de Wormer vestiging werken nu zo'n 590 personen. De bedoeling is er nog zo'n 25 à 30 man uit te nemen hetgeen vooral zal worden bereikt door het niet aanvullen van natuurlijk verloop. Voorts zal de Technische Dienst wat ingekrompen kunnen worden.

Deze dienst, die belast is met het technisch, het mechanisch en het bouwkundig onderhoud alsmede de bediening van de elektrische centrale verzorgt, omvat thans 140 man.

Wormer produceert plm. 45000 ton papier en 30000 ton asbest per jaar.

Dhr. Veth antwoordt de grondstoffenwerving met de komst van de oud papier installatie belangrijk is verbeterd.

Het marktprobleem is er nog steeds. Binnen het plan Wormer is de markt, als zijnde een slechte markt, geconsolideerd.

De concurrentie van Van Gelder bestaat echter uit niet al te grote fabrieken en beschikt niet over machineparken die beter zijn dan die van V.G.P.

Verwacht wordt dat de tijden in de tachtiger jaren beter worden.

Thans wordt in het V.G.P.-concern gezien wat er met het hoofdkantoor moet gebeuren.

Dhr. Van Reenen zegt dat in de fabriek in Wormer eind 1975 nog plm. 660 mensen werkte, hetgeen inmiddels is gereduceerd tot 590 terwijl dit verder zal worden teruggebracht tot zo'n 565 man.

Uittreksel uit de notulen van de vergadering van de commissie voor gemeentewerken en planologie van 23 augustus 1976 over een te verlenen hinderwetvergunning aan Van Gelder Papier voor de verwerking van asbest.

De heer Daas: Van de zijde van de directie van Van Gelder Papier is gesproken over de mogelijkheid om met een ander produkt te gaan werken, glas- of steenwol. In hoeverre is het gebruik maken van het nieuwe produkt mede afhankelijk van de investeringen, die het bedrijf momenteel doet, t.b.v. de asbestproduktie? Men heeft ongetwijfeld investeringen gedaan en zal nieuwe doen. Zegt men, dat men al zoveel heeft geïnvesteerd in de asbestverwerking en dat men het geheel eerst in een aantal jaren wil afschrijven – om maar eens iets te noemen – waarna eventueel met een ander produkt verder wordt gegaan? Is het juist dat, als wordt overgegaan op een nieuw produkt, dit niet wordt vervaardigd in het bedrijf te Wormer, maar in een andere vestiging? Ik meen zoiets te hebben gehoord. Als dat juist is, gaat de continuïteit in de werkgelegenheid voor de totale firma Van Gelder misschien wel op, maar geldt dit niet voor het bedrijf in Wormer.

De heer Heynens: Wat eventuele investeringen inzake een alternatieve drager betreft, kan ik zeggen dat de alternatieve drager, waarnaar wij kijken, ongeveer in hetzelfde productieproces kan lopen als asbest. Dat betekent dat wel enige aanpassingen nodig zijn; maar die investeringen zijn, mijns inziens niet van dien aard, dat het bezwaarlijk is om, als eenmaal zo'n produkt is ontwikkeld, het in productie te nemen. Als een en ander bijdraagt aan verhoging van de veiligheid en aan een schoner milieu, zullen wij eraan meewerken. Vervolgens kan ik medelen, dat wij in onze vestiging in Apeldoorn een glasvezelmiesmachine hebben. Dat blijft zo. Het is echter beslist de bedoeling dat de remplaçant, waarnaar wij kijken in Wormer, in onze vestiging in Wormer wordt geproduceerd.

Uittreksel uit pleitnota inzake beroep tegen verlening Hinderwetvergunning aan Van Gelder Papier vrijdag 30 juni 1978 te 10.00 uur Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, Kamer V.

Eerst in maart 1974 kon het gemeentebestuur uit een bouwaanvraag opmaken dat Van Gelder asbest verwerkte. Een raadslid van de PvdA, mevrouw Hassoldt-de Boer, hoorde van uitbreidingsplannen en vroeg in mei 1974 aandacht voor de toepassing van de Hinderwet via een telefoontje met de directeur gemeentewerken. Overleg tussen Van Gelder en het gemeentebestuur leidde tot onderhavige aanvraag voor een hinderwetvergunning i.v.m. de bouw van een nieuwe machine, de P.M. 20 en de verbouwing van de oude, de P.M. 10, ten behoeve van de produktie van asbestvilt.

Intussen ging de produktie van asbestvilt wel op de oude voet voort. Van Gelder kon er ook niet buiten. Het oude Wormerse bedrijf telde in 1974 nog meer dan 700 werknemers; de papiersektor, aanvankelijk nog marginaal draaiend, maar in de laatste jaren zwaar verliesgevend, zou de ondergang van de fabriek hebben bewerkstelligd ware het niet dat de opbrengsten van het asbestvilt het totale financiële beeld van het bedrijf in Wormer wat bijkleurde. Het aantal arbeidsplaatsen in het bedrijf is thans tot een 570 gedaald.

Het Van Gelder-concern is bepaald nog niet uit de zorgen, die met name verleden jaar ruime publiciteit kregen.

Ik schets dit probleem niet om aan te geven dat het gemeentebestuur bij de vergunningverlening heeft gekozen voor werkgelegenheid zelfs ten koste van de volksgezondheid, wat het beroepschrift van de heren Koelemeyer en Piet stelt, maar om aan te geven dat het niet verantwoord was louter op de grond van het ontbreken van een hinderwetvergunning, wie daar dan ook voor verantwoordelijk had moeten worden gesteld, tot sluiting van dit deel van de inrichting over te gaan, vooraleer vast was komen te staan of door het stellen en doen nakomen van de nodige voorwaarden bij een hinderwetvergunning de risico's tot aanvaardbare proporties zouden zijn terug te brengen.

Tegen deze achtergrond zult u begrijpen, mijnheer de Voorzitter, dat wij de zwart-wit redenering van de heren Koelemeyer en Piet, dat voor het college van burgemeester en wethouders nog niet vast zou staan dat de asbestvezel mesothelioom zou kunnen veroorzaken, larium vinden. Ons probleem is, dat onvoldoende bekend is bij welke hoeveelheden asbest-uitstoot er een onaanvaardbaar risico voor de volksgezondheid ontstaat. Het is daarom ook dat wij eerst een beslissing over de aanvaarding van enig risico in dezen hebben willen nemen, na hierover het advies van de raadscommissie die dit het meeste aangaat, te hebben ingewonnen. Ter voorbereiding van dat advies is de hoorzitting van deskundigen op 23 augustus 1976 gehouden. Waar objectieve kennis tekort schiet, moet de gemeenschappelijke bereidheid een zeker risico te aanvaarden in de plaats te treden. Slechts de PPR keerde zich tegen de vergunningverlening. De overgrote meerderheid was voor vergunningverlening, maar hechtte eraan dat deze vergunning tijdelijk zou zijn. Enerzijds om druk op Van Gelder uit te blijven oefenen om met voortvarendheid naar een ongevaarlijke vervanger voor asbest te blijven zoeken en anderzijds om bij de invoering van het Asbestbesluit de beslissing over het al dan niet verlenen van een ontheffing aan Van Gelder niet door de aanwezigheid van een perfecte hinderwetvergunning te konditioneren.

Het college van B en W heeft gekozen voor een tijdelijke vergunning omdat het meende niet voldoende te kunnen oordelen over het voor de gezondheid te verwachten gevaar buiten de inrichting. Het achtte niet bewezen dat dat gevaar bij de minimaal haalbare uitwerp zodanig zou zijn dat een weigering van de vergunning gelet op de betrokken belangen kon worden verdedigd, maar was er zich van bewust dat er op dit terrein, juist ook in verband met de te verwachte invoering van het Asbestbesluit, steeds meer aan studie en onderzoek boven tafel zou komen. Wat toen nog onzeker was, zou later wellicht met meer stelligheid kunnen worden geponeerd. Bij een tijdelijke vergunning kan bovendien de ontwikkeling van de technologie gemakkelijker in de vergunningsvoorwaarden worden opgenomen. Zo ligt het in de rede dat indien tot verlenging van de vergunning zou worden overgegaan, de toelaatbare uitwerp wordt aangepast aan de lagere waarden, die tegen de verwachtingen in, feitelijk haalbaar bleken.

SOMBERE TOEKOMST VOOR 570 MAN

Van Gelder Papier in Wormer mogelijk dicht

● Het bedrijf van Van Gelder Papier aan de Zaandammerstraat in Wormer.

(Van de industrieredactie)

WORMER. — Van Gelder Papier te Wormer gaat zware tijden tegemoet. De 570 werknemers (twee jaar geleden nog 730) en de hen vertegenwoordigende vakorganisaties moeten rekening houden met

een forse inkrimping van het bedrijf, waarbij een totale sluiting niet is uitgesloten. Zeker is er nog niets — althans dat wil de raad van bestuur doen geloven — maar tegengesproken wordt er ook niets.

Drs. J. P. He bly, lid van die raad, gistermiddag tijdens de jaarvergadering van aandeelhouders: „We zijn nu gekomen in een situatie, dat geleidelijk afbouwen van bestaande situaties geen oplossing meer kan zijn”. En verder: „We zijn niet in functie om bedrijven te sluiten maar soms moet het er toch van komen. Het wekken van een beetje valse hoop is niet zo erg, maar nu moet er worden ingegrepen”.

Wie deze woorden combineert met passages uit de inleiding van G. K. Provo, voorzitter van de raad van bestuur van Van Gelder Papier, komt al spoedig tot een uiterst somber beeld voor de vestiging te Wormer. Hiervoor is nodig te weten, dat het machinepark te Wormer sterk verouderd genoemd moet worden en dat een belangrijke activiteit — de productie van asbestvilt — zwaar op de tocht staat.

De heer Provo gistermiddag in het Amstelveense Eurocrest Hotel: „Het is volkomen duidelijk, dat de verdere ombouw van bepaalde machines absoluut noodzakelijk is ter verhoging van de kwaliteit en vergroting van de capaciteit. Daarnaast zullen andere, verouderde machines buiten bedrijf moeten worden gesteld”.

Over het asbestvilt: „De afbraak van de markt voor asbest dragermaterialen voor vloerbedekking zet zich voort en wel door twee oorzaken: de verwachting dat er om ecologische (milieutechnische) redenen een verbod tot het verwerken van asbest zal worden afgekondigd en door de erkenning van de voordelen van de glasvezel als dragermateriaal voor vloerbedekking. De dagen van asbest zijn geteld”, aldus de heer Provo.

Hij wees erop, dat in vrijwel dezelfde mate als het afzetvolume van asbest is gedaald, het volume in vierkante meters van glavezelvilt is gestegen. De glasvezel-

fabriek van Van Gelder te Apeldoorn werkt op volle capaciteit 7 dagen per week en gestudeerd wordt op een sterke uitbreiding van de capaciteit.

De heer Provo gaf alvast een — zij het bedekt — voorproefje van wat het bedrijf te wachten staat: Het resultaat van studies en aanbevelingen zal een Van Gelder Papier te zien geven dat sterk afwijkt van de huidige structuur.

Geteld

Steeds somberder

Directiesecretaris mr. M. O l g e r s wilde „gezien de nog lopende studies” nog geen uitspraak over de situatie te Wormer doen. Wel zei hij desgevraagd: „Het wordt er steeds somberder in plaats van beter. We moeten rekening houden met de meest ingrijpende gevolgen”.

Een en ander laat niets aan duidelijkheid te wensen: voor Van Gelder te Wormer staan alle seinen op vuurrood.

overzicht OR

Hieruit blijkt dat men totaal geen aandacht meer besteedde aan het papier. Bovendien blijkt dat Wormer, ondanks zijn betere resultaten dan **het totaal** van de overige vestigingen voor de fouten van het management zou moeten bloeden.

Het is geen wonder, dat bij een dergelijk beleid het resultaat op papier dan sterk achteruit gaat.

Met een goed beleid had Wormer beter kunnen inspelen op de markt door andere produkten te ontwikkelen. Als onze bestaande machines meer gemoderniseerd waren was er nu niet over Wormer gesproken.

Productie netto tonnen

Jaar	Papier	Asbest	Algemeen
1963	69.658 ton	—	
1964	71.338 ton	—	
1965	73.704 ton	83 ton	
1966	78.932 ton	72 ton	
1967	71.481 ton	17 ton	
1968	69.381 ton	573 ton	
1969	74.051 ton	2.090 ton	
1970	72.273 ton	2.153 ton	
1971	69.594 ton	6.262 ton	
1972	69.595 ton	11.799 ton	
1973	64.654 ton	20.252 ton	
1974	60.019 ton	29.804 ton	
1975	39.918 ton	28.578 ton	
1976	41.707 ton	34.604 ton	
1977	40.019 ton	30.457 ton	
1978	40.673 ton	28.444 ton	
	1.006.997 ton	195.188 ton	1.202.185

Gemiddelde investering per ton	Papier	Asbest	Algemeen	Totaal
Periode 1963 t/m 1978	f 13,06	f 108,92	f 7,03	f 35,65
1969 t/m 1979	f 20,-	f 109,-	f 5,-	f 46,-

Investerings 1963-1978 volgens opgaven aan C.B.S.

Jaar	Papier	Asbest	Algemeen	Totaal
1963	717.150		283.600	1.000.750
1964	217.160	25.300	152.485	394.945
1965	40.300	13.500	283.900	337.700
1966	367.250		191.950	559.200
1967	141.400	15.200	535.900	692.500
1968	1.202.200		3.404.400	4.606.600
1969	90.800	89.000	329.500	509.300
1970	276.800	121.900	157.000	555.700
1971	2.519.800	344.000	1.727.500	4.591.300
1972	595.300	800.000	124.400	1.519.710
1973	5.250	2.410.000	187.810	2.603.660
1974	278.000	8.750.360	549.800	9.578.160
1975	98.800	323.500	80.500	502.800
1976	69.200	203.800	166.100	439.100
1977	6.016.700	6.810.000		12.826.700
1978	513.600	1.352.000	273.300	2.138.900
	13.149.710	21.259.170	8.448.145	42.857.025

2. Cijfers over de periode 1969 t/m 1979, vooral gericht op de netto resultaten van de diverse vestigingen van de papierdivisie en de **investeringen in Wormer** gesplitst in papier en asbest.

(De cijfers zijn in duizenden guldens).

Tabel I – **Netto resultaten van de diverse vestigingen (papier + asbest)**

Jaar	Wapenveld	Apeldoorn	Velsen-N	Velsen-Z	Renkum	Wormer Totaal	Waarvan papier	Totaal
1969	-/-2.608	918	3.071		5328	4582		11.291
1970	-/-7.022	-/-1.546	-/-2.559		-1480	979		-11.628
1971	-10.537	-3.726	-8.031		-5454	460		-27.288
1972	-4.261	258	-9.537		-2818	10546		-5.812
1973	-126	9	-6.910	-4.702	-679	16720		4.312
1974	16.366	2.886	-104	15.544	14749	10974		60.415
1975	-12.507	-13.216	-3.004	-2.632	2719	45	-11175	-28.595
1976	-22.153	-13.164	170	-10.816	-532	-5918	-18929	-52.413
1977	-17.656	-9.037	7.039	-3.662	3578	-11485	-16540	-31.223
1978	-11.571	-326	13.639	1.246	3396	-5505	-8524	879
Totaal	-72.075	-36.944	-6.226	-5.022	18807	21398		-80.062

Het totale resultaat (netto) van het **gehele concern** was over 1969 t/m 1978 13.148

2.1 Investerings (1969-1978)

a) Voor papier

De grote posten zijn:

x f 1000,-

1971 - Bobineuse, glanscilinder en zuigbakken t.b.v. P.M. 11	1.824,-
Welkast en raffinator P.M. 4	395,-
Welkast P.M. 8	290,-
1977 - Gedeelte kosten oudpapier installatie	5.000,-*
Gladwerk P.M. 22	858,-
Cleanerinstallatie P.M. 22	159,-
1978 - Gedeelte kosten oudpapier installatie (zie ook 1977)	306,-*

*Hierin is niet begrepen de 25% subsidie verleend door het Ministerie van Economische Zaken.

b) Voor asbest

1972 - 2 latex tanks	125,-
2 pulpers	427,-
Infrarood installatie	138,-
1973 - Asbeststraat P.M. 8, warmwatertanks en verhoging productie capaciteit P.M. 10 en asbestvilt productie op P.M. 8	2.411,-
1974 - Bouw P.M. 20	8.657,-
1977 - Verbouwen P.M. 4 op asbest	6.500,-
1978 - Ombouw P.M.4	872,-

c) Investerings 1969 t/m 1978 Wormer

Totaal afschrijvingen (papier + asbest)	52.570,- (tabel 2)
Totaal geïnvesteerd	35.268,- (tabel 2)
Meer afgeschreven dan geïnvesteerd	17.302,-

Dit ondanks dat Wormer over dezelfde periode een netto resultaat heeft gehad op papier en asbest van f 21.398,- (tabel 1).

Over dezelfde periode hadden de overige vestigingen een netto op papier van -/- 101.460.000 (tabel 1).

Bovendien is de verhouding van het investeren per ton produkt in Wormer geweest:

1963 t/m 1978 papier:asbest = 1:8.

1969 t/m 1979 papier:asbest = 1:6.

Tabel 2 Overzicht Wormer

Jaar	Productie in tonnen			Afschrijvingen x1000			Cashflow x1000			investering x1000			
	papier	asbest	totaal	papier	asbest	totaal	papier	asbest	totaal	papier	asbest	algem.	totaal
1969	74051	2090	76141			3425			8007	91	89	330	510
1970	72273	2153	74426			3539			4518	277	122	157	556
1971	69594	6262	75856			3644			4104	2520	344	1728	4592
1972	69595	11799	81394			3708			14254	595	800	124	1519
1973	64654	20252	84906			4005			20715	5	2411	188	2604
1974	60019	29804	89823			5088			16062	278	8750	550	9578
1975	39918	28578	68496			5808			5853	99	324	81	504
1976	41707	34604	76311			7446			1528	69	204	166	439
1977	40019	30457	70476			7726			-3759	6017	6810	—	12827
1978	40673	28444	69117	3872	4309	8181	-4652	7328	2676	514	1352	273	2139
1969 t/m 1978	522503	194443	766946			52570			73968	10465	21206	3597	35268

Resultaat na kosten hoofdkantoor enz. = f 21.398,- (73.968-52.570).

Investering per ton :

Papier = f 20,-

Asbest = f 109,-

Algem. = f 5,-

gem. over papier + asbest f 46,-

GEMEENTE WORMER

M O T I E

De Gemeenteraad van Wormer;

heeft met diepe teleurstelling kennis genomen van de voorstellen, vastgelegd in een rapport, dat o.a. aan de Ondernemingsraad en de Vakbond is aangeboden;

stelt vast, dat de rentabiliteit van de Papiermachine 8 reeds lang ter discussie stond, dat in financieel opzicht niets is gedaan om wezenlijke verbetering in de situatie van de fabriek als zodanig te brengen, respectievelijk door investeringen alternatieven te bewerkstelligen;

konkludeert, dat Van Gelder Papier lichtzinnig met de belangen van de werknemers omspringt, waardoor deze op een wijze worden gedupeerd, die fel wordt afgekeurd;

verzoekt het College van Burgemeester en wethouders dringend alles te doen om de belangen van de werknemers veilig te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de gemeenteraad van Wormer
op 27 augustus 1979,

de sekretaris,

de voorzitter,

GEMEENTE WORMER

M O T I E

De Gemeenteraad van Wormer,

op maandag 22 oktober 1979 in vergadering bijeen;

heeft met grote bezorgdheid kennis genomen van het abrupt afbreken van de onderhandelingen van Van Gelder Papier met de vakbonden;

geeft onomwonden te kennen, dat de totale werkgelegenheid in de Wormer vestiging van Van Gelder Papier bespreekbaar moet blijven;

schaart zich derhalve volledig achter de motie, waarmee de vakbonden, respektievelijk het personeel, de Raad van Bestuur van Van Gelder Papier heeft gerepliceerd, i.c. de eis de voorstellen in te trekken en op basis van de uitgangspunten van de vakorganisaties de besprekingen te heropenen;

vraagt voorts dringend investeringen te doen, opdat de werkgelegenheid in de Wormer vestiging bestendig kan blijven.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de gemeenteraad van Wormer
op 22 oktober 1979.

de sekretaris,

de voorzitter,

/obi

COMITÉ "VAN GELDER ZAL BLIJVEN"

Sekr.: G.E.M. Commandeur
Dorpsstraat 382 a
1531 HZ WORMER
tel. 02982 - 4590

Bank: RABO-bank te Wormer
rek.nr. 37.49.79.235
t.n.v. penningmeester
N. Reijven
Wandelaarstraat 6
1531 EE WORMER

PERSBERICHT.

Wormer, 26 november 1979.

In Wormer staat de werkgelegenheid voor circa 550 mensen op losse schoreven. De raad van Bestuur van Van Gelder Papier wil op zeer korte termijn twee van de vijf machines stopzetten: 1 papiermachine en 1 papiermachine waarop het asbestvilt als drager voor vinyl vloerbedekking wordt geproduceerd.

Als we bedenken dat de produktie van het asbestvilt een aflopende zaak is, hetgeen jaren geleden reeds was te voorzien, zal binnen afzienbare tijd nog een derde machine worden stopgezet.

Over het in bedrijf houden van de overblijvende 2 machines zal de Raad van Bestuur eveneens op korte termijn een beslissing nemen op grond van de resultaten van wederom nieuwe studies. De resultaten van die nieuwe studies kunnen nu reeds worden voorzien. Economisch gezien zou het niet verantwoord zijn aan één van de twee machines investeringen te plegen, terwijl de andere machine alleen het gehele bedrijf in Wormer niet kan dragen.

Deze studie zal uiteindelijk neerkomen op een totale sluiting van het bedrijf. Een situatie waarnaar de Raad van Bestuur reeds lange tijd toewerkt en het einde zal betekenen van een bedrijf dat in de gemeenschap van Wormer diep is geworteld. Vele generaties in Wormer hebben hun arbeidskracht aan Van Gelder gegeven, het bedrijf is een deel van hen zelf geworden, een stuk van hun leven. Het begon allemaal met oliemolen "De Eendracht" in Wormer. Deze molen werd in 1727 ingericht tot papiermolen. In 1784 werd Pieter Smidt Van Gelder belast met de papierfabrikage. Het jaar 1784 wordt beschouwd als stichtingsjaar van Van Gelder Zonen; Van Gelder startte het bedrijf dus 195 jaar geleden in Wormer. Het bedrijf is uitgegroeid tot een concern met vele vestigingen, waarvan het Amerikaanse bedrijf Crown Zellerbach het meerderheidspakket van de aandelen bezit.

Tot enkele jaren geleden leverde het bedrijf in Wormer - met name door de produktie van asbestvilt - een aanzienlijk winst op, welke echter werd aangewend ter kompensatie van de verliezen van andere vestigingen. De investeringen in het bedrijf te Wormer staken daarbij schril af. Door de concernleiding werd "verzuimd" gelden te reserveren voor de noodzakelijk investeringen ten behoeve van het machinepark in Wormer. Het gevolg hiervan is, dat de machines nooit zijn aangepast aan de steeds hoger wordende kwaliteitseisen en de produktiekapaciteit zodanig laag is, dat van een rendabele produktie geen sprake kan zijn en dientengevolge het bedrijfsresultaat slecht is. Bovendien is de winstmarge op papierprodukten klein.

De huidige moeilijkheden in de papierdivisie zijn terug te voeren op wanbeheer, waarvoor de Raad van Bestuur niet van plan is de verantwoording te dragen. Het tegendeel is het geval, immers de fouten worden afgewenteld op de broodwinning van de werknemers.

Het beleid van de Raad van Bestuur is er thans op gericht, te komen tot de afstoting van verliesgevend vestigingen en machines, hetgeen een onaanvaardbare zaak is. De Raad van Bestuur springt lichtzinnig om met de belangen van de werknemers, waardoor deze op een wijze worden gedupeerd, die fel wordt afgekeurd.

GEMEENTE WORMER

Geruime tijd geleden werd in Wormer een comité opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de plaatselijk middenstand, het gemeentebestuur, politieke partijen, werknemers van Van Gelder Papier Wormer, vormingscentrum, gezondheidszorg en de kerken.

Nauwe kontakten bestaan met de plaatselijke ondernemingsraad en vakorganisaties.

Het comité houdt op zaterdag 1 december 1979 een openbare protestvergadering, welke wordt gehouden in de Maria Magdalena kerk te Wormer, Dorpsstraat 353, aanvang 14.00 uur.

Namens het comité,

Uittreksel uit toespraak 1 december 1979. Van Gelder manifestatie in de Maria Magdalena kerk te Wormer.

Het was een interessant bedrijf dat zo'n vier jaar geleden aan de pas geïnstalleerde burgemeester van Wormer werd getoond. Een kleine 700 arbeidsplaatsen, 6 papiermachines. Dat zijn er nu 475 op vijf machines.

Er waren wel eens wat problemen, er werd wel eens arbeidstijdverkorting aangevraagd, maar dat waren incidenten. Over het geheel genomen was Van Gelder Wormer een niet spectaculair onderdeel van een stevig concern, dat wel wat klappen kon opvangen.

Er was wel een heet hangijzer: de asbestverwerking. Naast het papier de tweede poot waarop het bedrijf steunde. Een zeer rendabele, die de verliezen op het papier ruimschoots compenseerde en de benodigde grote investeringen snel terugverdiende.

Ik hoef geen kiekeboe te spelen over de problemen, die wij met de beslissing over de verlening van de Hinderwetvergunning voor de verwerking van asbest hebben gehad.

Asbest kan in oorzakelijk verband worden gebracht met mesothelioom, een fatale vorm van kanker.

Als college van B en W moesten wij beslissen over het risico dat de bevolking zou kunnen lopen. Zouden wij nee zeggen, dan zou dat fatale gevolgen hebben voor het voortbestaan van Van Gelder Wormer. Zouden wij ja zeggen, dan zouden ook niet bij Van Gelder rechtstreeks betrokkenen risico's kunnen lopen.

Een college van B en W, hier 3 man, hoort een dergelijke beslissing niet op eigen houtje te nemen. Dat hebben wij ook niet gedaan.

Ik durf te stellen dat nog nooit een beslissing over een hinderwetvergunning is genomen, waarbij in zo brede mate in het openbaar belanghebbenden, deskundigen en raadsleden zijn betrokken.

Voor de kamerleden hier: dat kan in een wat kleinere gemeente.

Toen wij dan ook met moeite en onder voorwaarden, termijnen en beperkingen ja zeiden op het verzoek asbest te mogen verwerken en dus ja zeiden tegen enig risico, wisten wij ons daarbij gesteund door een grote meerderheid van een nogal goed ingelichte bevolking. Die tijdelijke voorwaardelijke vergunning werd gegeven, dat risico werd genomen om Van Gelder Papier gelegenheid te geven een vervanger voor het asbest operationeel te maken. Een vervanger die in Wormer in produktie zou worden genomen.

Ik zuig niet uit mijn duim: Op 30 augustus 1976 deelde ir M. J. E. M. Heijns, toen technisch directeur van de papierdivisie van Van Gelder Papier tijdens de openbare vergadering van de Commissie Gemeentewerken en Planologie het volgende mee:

„Wij zullen er voor moeten zorgdragen, dat de nieuwe drager een verantwoorde drager is. Het zal niet mogelijk zijn een vervanger te vinden met de zelfde kwaliteit als asbest.

Wij weten dus dat wij enigermate terug moeten in de kwaliteit van het produkt. Dat moet aanvaard worden. Glasvezel en steenwol zijn de grondstoffen die wij op het ogenblik onderzoeken, tot op zekere hoogte al met succes.”

Een week eerder zei dezelfde directeur van Van Gelder in aanwezigheid van drs C. J. Verlinde, directeur speciale vezel divisie:

„Vervolgens kan ik mededelen, dat wij in onze vestiging in Apeldoorn een glasvezelvlies-machine hebben. Dat blijft zo. Het is echter beslist de bedoeling dat de remplacant waarnaar wij kijken in Wormer, in onze vestiging in Wormer wordt geproduceerd.”

Bij de reorganisatie van V.G.P. in 1977 bleef Wormer nog betrekkelijk buiten schot. Zoveel problemen tegelijk kon het bedrijf niet aan. Of was het een verdeel en heers politiek?

In ieder geval zijn wij nu wel aan de beurt.

Op 23 augustus maakt de Raad van Bestuur het voornemen wereldkundig in Wormer een papiermachine en een asbestviltmachine uit bedrijf te nemen. Wij weten dat dit de P.M. 8 en de P.M. 4 zullen zijn. Nadien is duidelijk geworden dat de andere asbestviltmachine, de P.M. 20 – er zijn er slechts twee – buiten werking zal worden gesteld, zodra in Apeldoorn de glasvezel- produktie de klanten kan overnemen. Daar zijn we dan nog goed voor.

Ik sta hier niet graag, want veel reden tot optimisme zie ik niet.

Het enige lichtpunt waar ik hoop uit put is de studie over de P.M. 11 en de P.M. 22. Reeds nu vraag ik de aandacht van de hier aanwezige kamerleden dat voor een voortzetting met deze machines overheidssteun waarschijnlijk onontbeerlijk zal zijn.

Toch vrezen wij dat met die 2 machines een wel heel erg smalle basis wordt gelegd voor het voortbestaan van de kern van dit bedrijf.

De enige verbreding van de basis die wij zien en waarover Van Gelder zal kunnen beslissen, is het plaatsen van de 4 meter brede glasvezelvliesmachine in Wormer.

Het is erg veel gevraagd, maar op basis van de toezeggingen bij de hinderwetvergunningverlening menen wij toch tenminste hierop aanspraak te mogen maken, indien daarmee het voortbestaan van de kern van Wormer kan worden gered.

Ik sta hier niet graag zei ik.

Als er niets bijzonders gebeurt, zullen er straks ontslagen vallen. Voor de werknemers een afschuwelijke gewaarwording.

Ongetwijfeld zullen er weer veel van hen elders een plaats krijgen. Het zijn immers erg goede mensen, die arbeiders van Van Gelder. Werkgevers willen ze wel. Maar op onherstelbare wijze nemen zij dan de plaats in die anderen hadden kunnen bekleden. En ook zullen er uit de boot vallen.

Het verlies aan arbeidsplaatsen is een zaak die allen aangaat. Wij moeten er naar streven aan arbeidsplaatsen te behouden bij V.G.P. wat er te behouden valt. Na twee eeuwen Van Gelder Wormer mogen wij dit boek niet sluiten. Onze geschiedenissen zijn te verweven.

Van Gelder moet blijven!

mr P. M. G. P. Janssens,
burgemeester van Wormer

GEMEENTE WORMER

VERKLARING

Burgemeester en wethouders hebben hedenmorgen kennis genomen van de bezetting door het personeel van de vestiging van Van Gelder Papier te Wormer. Met deze bezetting wordt uitdrukking gegeven aan de onvrede die onder het personeel heerst over de wijze waarop door de Raad van Bestuur 570 arbeidsplaatsen op de tocht worden gezet.

Door de gemeenteraad van Wormer zijn in de raadsvergadering van 27 augustus alsmede in die van 22 oktober 1979 moties aangenomen waarin tot uitdrukking werd gebracht dat van de zijde van de Raad van Bestuur jarenlang is nagelaten om door innovatie resp. investeringen een wezenlijke structuurverbetering van deze vestiging te bewerkstelligen. Nu door het nalaten van een beleid gericht op het verkrijgen van een efficiënte en rendabele bedrijfsvoering, de vestiging in Wormer een negatief bedrijfsresultaat vertoont, meent de Raad van Bestuur dat voor deze vestiging binnen het concern verder geen plaats dient te zijn. Op deze wijze worden de werknemers die vaak gedurende tientallen jaren hun beste krachten aan dit bedrijf gegeven hebben de rekening voor dit beleid daarvan gepresenteerd.

Daarnaast wordt door de Raad van Bestuur voorbijgegaan aan de toezeggingen die door Van Gelder in 1976 zijn gedaan toen over de aanvraag om een hinderwetvergunning voor de verwerking van asbest in deze vestiging door ons college een beslissing genomen diende te worden. Bij de afweging van de toen in het geding zijnde belangen is, uitgaande van het feit dat Van Gelder had toegezegd dat aan een vervangende drager voor de vinylvloerbedekking werd gewerkt, besloten een tijdelijke vergunning voor 2 jaar te verlenen. Weliswaar kan dit vervangende glasvliesdrager nu op groot-schalige wijze in produktie worden genomen maar geconstateerd moet worden dat het niet in het voornemen van de Raad van Bestuur ligt dit in Wormer te doen plaatsvinden.

Wel zal in deze vestiging de verwerking van asbest op korte termijn worden beëindigd.

Ook anderszins worden op geen enkele wijze nieuwe taken toegevoegd, die het verlies aan arbeidsplaatsen kunnen opvullen.

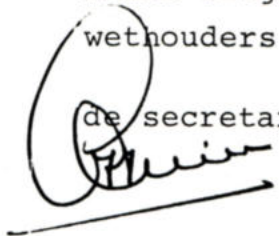
Het handelen van de Raad van Bestuur wijst in een richting dat voor een vestiging die wellicht uiteindelijk slechts 2, mogelijk 3 machines zal tellen geen plaats meer is binnen het concern. Wij achten dit beleid dat gericht is op de afbouw van deze vestiging mede bezien in het licht van de gememoreerde toezegging onaanvaardbaar.

In een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering dient niet alleen aandacht te worden geschonken aan de uit financieel en economisch opzicht relevante belangen, maar dient ook een hoge prioriteit te worden gegeven aan het morele recht op arbeid.

Wij ondersteunen dan ook de actie van het personeel om de Raad van Bestuur te dwingen tot een constructieve samenwerking te komen met alle betrokkenen waarbij het veilig stellen van de werkgelegenheid centraal staat in plaats van het afbreken daarvan.

D/l's

Aldus uitgegeven door burgemeester en
wethouders van Wormer op 22 januari 1980.

de secretaris,
, loco

de burgemeester,

GEMEENTE WORMER

Onderwerp:

AAN:

werkgelegenheid
Van Gelder Papier

de leden van de gemeenteraad

Bijlagen:

uw kenmerk

uw brief van

ons nummer

WORMER, 29 februari 1980,
Tel. (02982) 1651 Postbus 20

Geachte Leden,

Hedenmiddag hebben de heren drs. J.P. Hebly van de Raad van Bestuur van Van Gelder Papier en mr. Olgers, secretaris van voornoemde raad het gemeentebestuur in kennis gesteld van de voorgenomen besluiten die de Raad van Bestuur heeft genomen over de vestiging in Wormer. In het bijgaande persbericht is aangegeven op welke wijze de voorgenomen sluiting van de vestiging in Wormer zich zal voltrekken.

Vertaald naar arbeidsplaatsen betekent dit dat voor de PM 20 deze aan ongeveer 95 mensen voorlopig nog werk kan verschaffen. Van het overblijvende personeel zal een aantal van 25 in aanmerking komen voor (vervroegde) pensionering dan wel opname in de W.A.O. Van de overige 300 à 310 werknemers zal naar verwachting mag worden tot 1 juli een aantal van 60 er in kunnen slagen om elders een nieuwe betrekking te vinden. Dit betekent dat voor 250 personen op korte termijn een gedwongen ontslag onvermijdelijk zal zijn. Bij het buiten bedrijf stellen van de PM 20 in augustus 1981 zal naar kan worden aangenomen een deel van het dan nog in dienst zijnde personeel eveneens voor gedwongen ontslag in aanmerking komen.

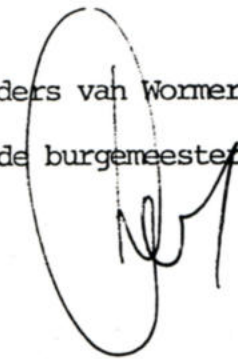
Wij meenden er goed aan te doen op de dag dat alle direct betrokkenen hierover zijn geïnformeerd u hiervan eveneens in kennis te stellen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Wormer,

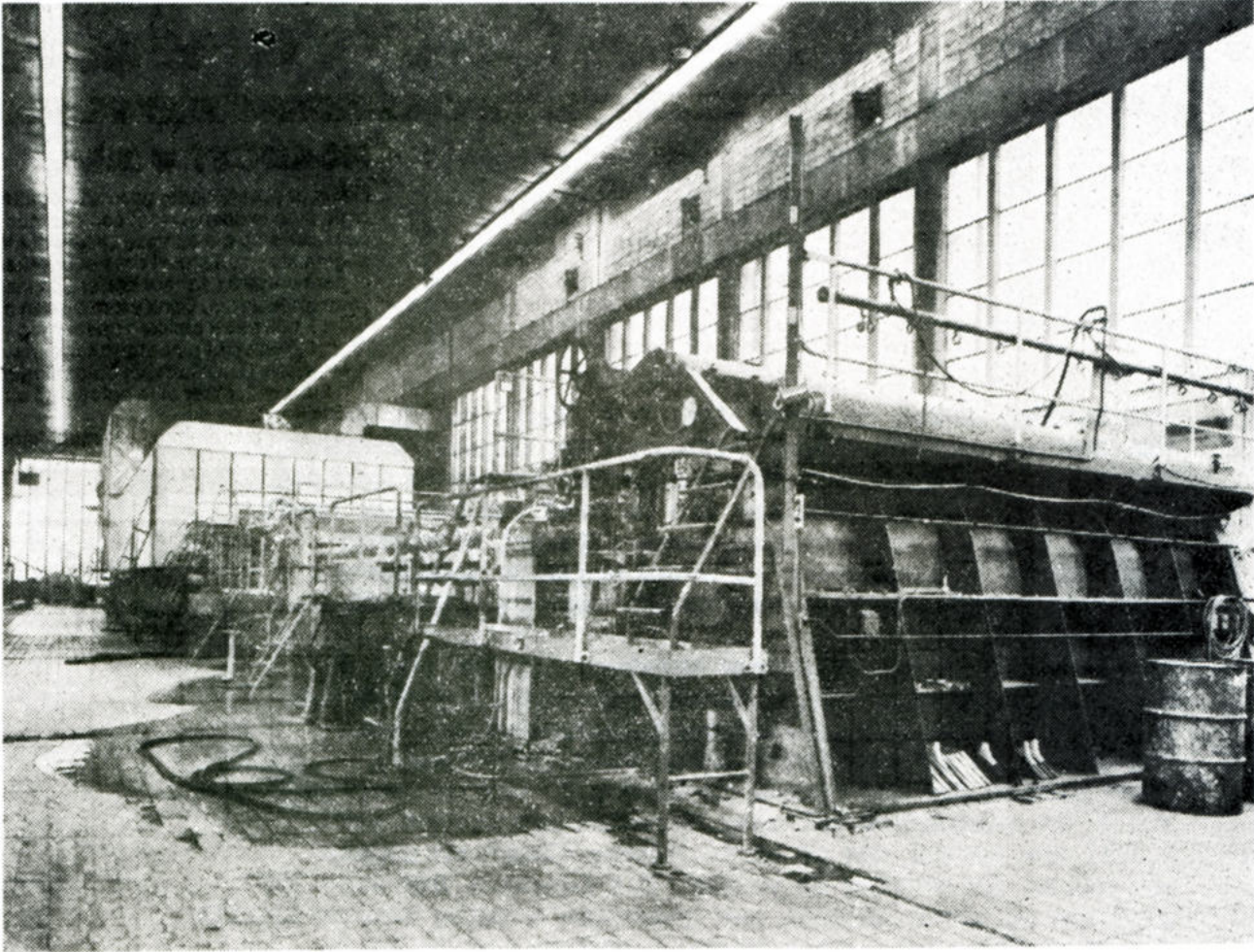
de secretaris,

de burgemeester,

Van Gelder-directeur G. van Reenen:

'Het is verloren moeite geweest'

WORMER. — „Het is voor u en voor mij een zwarte dag. Allen, die de afgelopen jaren hun beste krachten hebben gegeven om dit bedrijf gezond te maken en te houden moeten nu ervaren, dat het verloren moeite is geweest. Laat teleurstelling en woede u echter niet overmeesteren.” Dit zei bedrijfsdirecteur G. van Reenen gistermiddag tot het in de kantine van Van Gelder Papier bijeengekomen personeel.

Zoals wij gisteren al meldden wordt op korte termijn een begin gemaakt met de sluiting van dit bedrijf waarbij in eerste instantie 330 en binnen 1½ jaar nog eens 85 ontslagen vallen.

Einde van een onderneming, die de bakermat was voor het Van Gelder-concern, en die enige jaren terug nog vol trots door de raad van bestuur „een bloeiend bedrijf met 700 werknemers” werd genoemd. Wat is er allemaal sindsdien fout gegaan, er-

van uitgaande dat de conerntop toen niet al beter wist. In 1973, vóór de energiecrisis, kende het bedrijf te Wormer ook al zorgen. Het sterk verouderde machinepark was aan een grondige vernieuwing toe, maar waar de concernresultaten afwisselend een flinke winst en het volgende jaar een fors verlies te zien geven, werd nooit goed duidelijk of het geld voor die investeringen er nu wel of niet was. Belangrijke rol speelde hier natuurlijk

Crown Zellerbach, voor 50% eigenaar van Van Gelder. Dit Amerikaanse concern dacht zich, via deelneming in het Nederlandse bedrijf, een goede plaats op de Europese papiermarkt te kunnen veroveren. Dat bleek in de praktijk zwaar tegen te vallen en nu Crown Zellerbach de centjes hard nodig heeft om zelf zijn positie in de Ver. Staten veilig te stellen was er van die kant helemaal geen financiële steun te verwachten.

Maar, om terug te gaan naar 6 à 7 jaar geleden: Wormer draaide toch redelijk. De toenmalige directeur ir. N. Ledder liet ons in augustus 1974 weten: „We hebben hier in Wormer, ook in slechte jaren, altijd een positieve bijdrage kunnen leveren tot het concernresultaat. Nog nooit zijn we hier over de rode streep geweest.”

Maar toen was ook al duidelijk dat het vooral het asbestvilt (onderlaag voor vinyl

vloerbedekking) was, dat voor een goed bedrijfsresultaat zorgde. Zo werd het ook „verkocht” aan aktiegroepen die het verwerken van asbest een directe bedreiging voor de gezondheid van de bevolking te Wormer vonden. „Het is de kurk, waarop het bedrijf drijft”, stelde de directie.

Uit de boot

Toch was het datzelfde asbest, dat aanzet gaf tot de ondergang van Van Gelder Wormer. Steeds duidelijker werd hoe schadelijk (kankerverwekkend) asbest wel was; nationaal en internationaal werd gewerkt aan verwerkingsbeperkingen en verboden. Van Gelder zag een interessante markt verdwijnen en moest op zoek naar een andere grondstof. In Apeldoorn werd daartoe een proeffabriek opgezet, waar glasvezelvlies de eigenschappen van asbest tenslotte het best bleek te benaderen.

Op dat moment werd duidelijk dat Wormer „uit de boot” zou vallen. „Er is in die jaren roofofbouw gepleegd op Wormer”, constateerde de Industriebond NVV in 1977 terecht. De asbestviltproduktie was er weliswaar nog in volle gang maar aan investeringen voor andere machines werd geen geld meer uitgegeven en de plaatsvervanger van asbestvilt werd in Apeldoorn gemaakt.

In feite kwam dus de mededeling op de aandeelhoudersvergadering van mei vorig jaar, dat het er met Wormer somber voor stond, niet als een verrassing. Maar toen was 't te laat om het tij te keren. Van Gelder had het toen namelijk in al zijn geleidingen moeilijk en moet voor de jaren '79 tot en met '81 rekenen op een totaal verlies van f 158 miljoen.

Alle activiteiten van personeel, vakbonden en bewoners van Wormer ten spijt lijkt de situatie nu reddeloos verloren. Er zou zeker f 40 miljoen op tafel moeten komen voor de noodzakelijke investeringen. Dat bedrag zal ook de overheid wel te groot zijn.

Orderpositie

Directeur Van Reenen liet het verslagen personeel gistermiddag weten, dat de produktie van asbestvilt nog tot volgend jaar augustus kan worden voortgezet, gezien het huidige orderpakket. Hij zei overigens bevreesd te zijn, dat door het slechte nieuws van gisteren de orderpositie aanzienlijk zal verslechteren. Ook het personeelsverloop — nu al zeer aanzienlijk — zal het moeilijk maken de produktie op gang te houden.

Er zijn thans nog 436 mensen op de loonlijst, van wie er 25 al hebben opgezegd. Van de resterende 414 man worden er 6 (verkoopafdeling) overgeplaatst naar het hoofdkantoor te Amsterdam; 323 worden op korte termijn ontslagen en 85 kunnen (voorlopig) hun baan behouden. Het ligt in de bedoeling deze groep van 85 voornamelijk te laten bestaan uit mensen van 50 jaar en ouder, de moeilijkst herplaatsbaren dus.

GER VAN DONGEN

Vakbondsbestuurder Boersma:

„Het ziet er somber uit”

WORMER. — „We zullen alle zeilen bijzetten om voor de mensen bij Van Gelder te Wormer een zo goed mogelijk resultaat te bereiken, maar het ziet er bijzonder somber uit.” Districtsbestuurder Y. Boersma (Industriebond FNV) zei verder gisteravond in een eerste reactie nog niets te kunnen zeggen over eventueel nog te nemen stappen.

Komende dagen wordt met kaderleden van de verschillende Van Gelder-vestigingen overlegd, er volgen ledenvergaderingen in Wormer en 13 maart gaan de bonden weer praten met de Van Gelder-top.

„Niemand hoeft nu te denken, dat als de vestiging te Wormer is afgestoten het er voor de rest van het concern weer goed voor staat. Ook bij andere bedrijven kan men zich het hart vast houden. Het concern glijdt steeds verder af”, aldus Boersma.

Komen er nog acties in Wormer? Boersma: „Ik kan er geen zinnig woord over zeggen; we moeten eerst alles weer op een rijtje zetten.”

	Arbeidsbureau		A'dam		Z'dam		B'wijk		P'rend		Hoorn		Enkh.		Alkm.		Schagen		W'werf		D.Held.		H'iem		Totaal
	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	
P = Plaatsbaar																									
M = Moeilijk plaatsbaar																									
Administratief																									
Productie																									
Technische Staf/Bureau																									
Technische Werkplaats/Centrale																									
Technologische Dienst Staf																									
Technologische Dienst Uitvoering																									
Pers. Dienst + Opleiding																									
Interne Dienst																									
Bedrijfsleiding																									
Productieleiding																									
WAO + Langdurig ziek																									
Totaal																									
Totaal P = 189																									
M = 222																									

Tot 1 augustus 1981 werkzaam in bedrijf

Administratief																									
Productie																									
Technische Werkplaats/Centrale																									
Technologische Dienst Staf																									
Technologische Dienst Uitvoering																									
Pers. Dienst + Opleiding																									
Interne Dienst																									
Bedrijfsleiding																									
Productieleiding																									
Totaal																									
Totaal P = 189																									
M = 222																									

Van het personeelsbestand per **12 maart 1980**
gaan naar de categorie langdurig ziek-WAO

3 P
26 M

Samenstelling van het produktiepakket bij Van Gelder Papier te Wormer.

P.M. 11

Carbonzijde
Bloemenzijde

P.M. 22

Transferdrukpapier
Houhoudend enveloppenpapier
Kringlooppapier
Behang
Blauwwitplakpapier
Houhoudend pergament
Ongebleekt en gebleekt kraft

Na het stilleggen van deze machines zullen de volgende produkten niet langer in Nederland meer geproduceerd worden:

Carbonzijde
Bloemenzijde
Kringlooppapier
Blauwwitplakpapier
Ongebleekt en gebleekt kraft.

Colofon:

Samenstelling en tekst: Gemeentebestuur van Wormer
Druk en vormgeving: Drukkerij Bentvelzen, Wormer

Wormer, maart 1980